

Principal's Message

Twenty years from now you will be more disappointed by the things that you did not do than by the ones you did do. So throw off the bowlines, catch the trade winds in your sails.

In this sail all the three class boat of a child HOME-FORMAL SCHOOL -SOCIETY have a vital role to play. In this we who provide the formal education, understanding young minds is our forte and believing that every soul has a different identity we respect every child's individuality and help them to nurture to their fullest potential.

Our school value system stresses on making every child morally strong and enabling them to become a better citizen of tomorrow along with giving a multi facet exposure to the students. Quintessential values are instilled in them. Even though they are given wings to fly, yet they remain firmly grounded to their roots.

The school is inching every moment towards greater heights in the fields of academics, sports and extra curricular activities and also infrastructure.

We are proud to have our students selected for state and National levels in sports. In addition to that our students are also securing ranking in various Olympiad conducted by different councils. Our students have also bought accolade for music and dance where they were appreciated and awarded by different state level agencies. They are doing wonders in social and cultural developments. They lead the society from the front.

I congratulate our editorial board and students for their de fatigable efforts in bringing out the second edition of our Annual magazine 'THE AMAZE'.

This magazine is the true reflection of the effort and ingenuity and versatility of our students. In an evolving educational scenario each must understand that educating is both an individual and collective effort to serve our nation for bringing out the best in the coming generation 'where the head is held high' and 'knowledge is free and without fear'. Let our boys and girls grow as world class citizens-a generation of eminent thinkers and excellent planner. Above all an excellent human being

So let hope for, "they explore, dream and discover."

- Mr. Jayson Jose

Editorial Board

Harpreet Singh Dhaliwal
HOD English

Birpal Kaur
HOD Punjabi

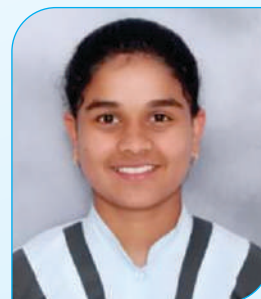
Sarbjeet Kaur
HOD Hindi

Charandeep Kaur
Student Editor

Lovepreet Kaur
Student Editor

Aleena Jayson
Student Editor

Dear Reader

Greetings and a warm welcome to our second issue of "The Amaze"!!

We had a remarkable academic session 2016-17. As we begin with session 2017-18, we're bursting with new plans and ideas for innovative teaching learning process as well as the overall development of our students.

We are pleased to present to you the second edition of "The Amaze", the school magazine of GIPS. This issue of "The Amaze" highlights the different hues of GIPS, as experienced by students and teachers during the course of surfeit learning activities. We have worked hard to bring up an exhilarating flashback of the events and achievements during session 2016-17. We have for you, from the students, a wide range of poetry, riddles, paintings and some informative and inspirational articles.

My thanks are due to the Principal, editorial board, students and teachers to have been of immense help in breathing life into these pages and their whole hearted contribution for the success of the 2nd volume of "The Amaze".

Harpreet Singh Dhaliwal
Editor

SCHOOL COUNCIL & HOUSE OATH SWEARING CEREMONY

Along with teachers, the school empowers students to play an active role in the co ordination of all co curricular activities held throughout the year and monitoring of discipline in and outside immediate school. As such School members were elected in which Lovepreet Kaur was elected as Head Girl, Charandeep Kaur as Cultural Secretary), Nandini Jindal as Sports Secretary, Gagandeep Kaur as Cultural Joint Secretary and Shivam Garg as Sports Joint Secretary.

YOGA CLASSES

LITERARY WEEK

First week of April was celebrated as Literary week in which Debate, Declamation, Creative Writing Competitions were organized. The competitions were divided in to three groups- Sub-junior, Junior and Senior. 360 students participated in various competitions.

ASISC ZONAL QUIZ & DEBATE COMPETITION

Gips hosted Muktsar zone Debate and Quiz competition in which eight schools from Muktsar zone participated. Gips students Aleena Jayson and Akashdeep Singh stood second in Quiz (Senior Category). Aleena Jayson and Priya stood second in Debate (Senior Category).

SCIENCE QUIZ

Science quiz was organized by Science department headed by Mr. Sanjay Kumar. The quiz was conducted in four rounds, Participants were divided into four teams – Bohr Team, Newton Team, Einstein Team and Rutherford Team. Newton Team was the winner.

Celebrations

MOTHER'S DAY

May 7 Saturday was celebrated as Mother's day in Gips campus. House boards were decorated to ponder the values of mother. Mothers were invited in the school to mark the occasion in a meaningful way. Various games and activities were organized for mothers. Winners were given a token of love by the school.

70th INDEPENDENCE DAY

To commemorate the nation's 70th Independence Day, the national flag was hoisted by S. Gurdeep Singh Retd. I.G. at the school campus. Students took part in choreography competition based on patriotic theme. Songs were sung to pay tribute to great martyrs who sacrificed their lives for the country. On this occasion school's google app GIPSBDR was launched which directly connects parents with the school. The National Anthem was sung on the occasion.

TEACHER'S DAY

As a mark of respect and to recognize teachers' contribution towards the school and society, September 5 was celebrated as Teacher's Day. On this occasion it was not only when teachers were praised but also students dressed up as a representation of their teachers and took various lectures that are assigned to the teachers they represent. As the day passed the students performed the regular activities that are performed by the teachers.

HINDI DIVAS

On 14 September 1949, the Constituent Assembly of India had adopted Hindi written in Devanagari script as the official language of the Republic of India. The day observed as Hindi Divas was celebrated in the school by staging a drama in hindi and holding a speech competition.

GURPURAB CELEBRATION

The school celebrated Gurbpurab on 11th November 2016 with great zeal and vigour. The programme started with Akhand Path Prakash at school. Serenity floated in the air with the humming of the holy hymns and it paved way to a very fruitful and productive day. Universal teachings of Guru Nanak Dev ji spoken by the students of echoed in the hall. The highlights of the programme were Shabads sung melodiously by the students and Gurbani Kanth Competition. After the programme, 'Prasad' was served to all the students and faculty members. The Principal, Mr. Jayson Jose addressed the students and spread the message of harmony and oneness that reminded the teachings of Guru Nanak Dev ji.

NRY & K.G. RHYME COMPETITION

A Glimpse of students who participated in Rhyme singing Competition.

REPUBLIC DAY

To commemorate the nation's 67th Republic Day, the national flag was hoisted by the school chairman at the school campus. 'Jana Gana Mana' the National Anthem was played and sung on the occasion.

SCHOOL PICNICS

The school organized various outings for class III to VII students. The chosen venues for the picnics were Hardy World (Ludhiana), serene locations at Chandigarh and Pinjore, Thunder Zone (Mohali) and Wonderland (Jalandhar). Students of Class VIII and IX enjoyed three day tour to Delhi and Gurgaon.

The students enjoyed the excursion as they were went to Kingdom of Dreams, Akshardham and Water Park. They learnt the moral values and came close to our Indian culture by different water shows and patriotic movie shows. They enjoyed different varieties of local cuisines served to them.

The trip was not only entertaining but also successful in making our children with good moral and ethical values.

IAO INSPECTION

GIPS has successfully met all of the IAO's accreditation requirements and as a result has been awarded Full Accreditation by IAO. The institute has been awarded Full Accreditation after evaluating it on IAO standards of the global best practices in Education. IAO's full accreditation is a proof that GIPS offers education to its students that is on par with global education standards and that the school is fully committed towards continuous improvement of its educational standards.

TEACHER'S WORKSHOP

Mr. Jose Vallikat addressing teachers in a skill based learning workshop.

SCIENCE EXHIBITION

The programme was organized on July 30, 2016 with the help of the School Science club. Students took part actively & exhibited different models like Hydraulic jack lift, Vacuum Cleaner, Electrolysis, Human heart, Rectifier, Dynamo, Volcano, Water-Cycle, Home-made air conditioner, Water tank alarm and Rectilinear propagation of light. Parents visited on the occasion and appreciated the way students inspired them to develop a scientific approach towards life and society.

SOLO SINGING AND DANCE COMPETITION

The School held its Inter-House Solo Singing and Dance Competition. There were two categories – Western Song and Asian Song. The event was organised by the Music Department who also used the competition to showcase the talents of the school choir.

SUMMER CAMP AT BAROT

Students from class IX to XII went for summer camp in August to Barot(Himachal Pradesh) where they took part in an enormous range of outdoor activities like camping and trekking, various adventure activities in exotic locations of Barot valley like River crossing , rappelling , rock climbing , camping games , swimming and also Paragliding at Bir- Billing, the world cup paragliding site .

ATHLETIC MEET

The School organized its Annual Athletic Meet from 23th to 25th December 2016. This also marked the inauguration of school's new stadium S. GULZAR SINGH MEMORIAL STADIUM. Athletic meet's colourful event received overwhelming participation and enthusiasm by students who eagerly looked forward to three days of competitive spirit. The meet commenced with the march past followed by the oath taking ceremony led by the sports prefects. The meet between the four houses of the school with participation from classes Nur-12th, was declared open by Mr. S.S. Toor, District Education Officer, Barnala. The first day comprised of the track events such as 100m and 200m heats, 1500m followed by the relay races. Field events such as shot put and discus throw were the star events. The second day started off early with the field events followed by 4x400m relay and high jump. The last day lined up the 100m and 200m finals along with long jump and high jump.

The Prize Distribution held on the third day marked the end of the event. S. Surinder Singh, SHO Bhadaur was the chief guest of the day. Daman VIII(Aster House), Jaswinder Singh X(Tulip House), Saurab Singla XII(Aster House), Mehak Singla VIII(Primula House), Aazma IX (Primula House) , Simranpreet Kaur XI(Primula House) were awarded Best Athlete in the sub-junior, junior , senior categories of boys and girls respectively. Primula House won overall trophy scoring first 222, Aster House stood second with 208 point, Tulip House third with 193 points and Daffodil scored 151 points. A total number of 250 awards were given away to the winning participants.

KIDS FEST

The Kid's festival, arguably the biggest event for children from Nur to 4th Class in the district was celebrated on 14th November. Although the event is organised for the amusement of children, it is their parents who seemed more amused upon seeing their children performing in various activities on stage.

BASKETBALL COMPETITION

Inter House Basketball Competition was organized by the Department of Physical Education and Sports of GIPS in the school premises. Four houses namely Aster, Daffodil, Primula and Tulip students participated in the said tournament. The tournament was followed by a friendly match, Teachers versus Students. Principal of the School, Mr. Jayson Jose was the chief guest on the occasion.

DISTRICT LEVEL BOXING COMPETITION

The school hosted District level Boxing Competition for two days in which 10 Schools participated. International boxer Ram Singh Samana & Kuldeep Singh were referees. GIPS won over all Championship in Bhadaur zone.

NBA & NATIONAL LEVEL BASKETBALL COMPETITION

8 boys and 5 girls students of GIPs represented the school at ASISC National level in Basketball, Cricket and Athletics at Hyderabad. 56 students under 10-16 of the school also participated in Junior Talent Search Program by NBA (Reliance) at Ludhiana. 36 students reached second phase.

GIPS ...A COMMITMENT TO SOCIETY

The school contributes to the society through the organisation of pressure groups especially in situations dealing with the needy and future generations such as the environmental issues.

In a more tangible way, on the occasion of WORLD TOBACCO FREE DAY, students organized a procession in Bhadaur intended to encourage a 24-hour period of abstinence from all forms of tobacco consumption around the town.

The Students and teachers of GIPS also participated in a drive Aao Padhayen (By Salaam Zindgi, Chandiagrh based NGO) dedicated towards the empowerment of school going children, who are still deprived of basic amenities such as school bags, water bottles and lunch boxes. The Students along with their teachers went to every house and shop of the district to raise funds for the needy students.

October 26 every year marks the school principal's birthday. On this occasion, students and teachers with the help of Mangament made arrangements to provide marriage assistance fund to a Bhadaur-based girl belonging to impoverished families who couldn't afford the marriage expense. The support includes provision of furniture, clothes, utensils as well as the ceremony expenses.

Mr. JAYSON JOSE (PRINCIPAL) AT DIFFERENT VENUES AS ASISC REGIONAL SECRETARY (NORTHERN REGION)

With Barnala school association members honouring Chief editor of Des Sewak Mr...

With World Arm Wrestling Champion and other Principals.

With Bibi Ameenah Gurib-Fakim (President of Mauritius)

At Lucknow with ASISC Executive body members

GIPS family welcoming Mr. Jayson Jose on becoming ASISC Regional Secretary of Northern Region

ICSE TOPPERS 2015-16

PRIYA
93.6%

JASMINE HAYER
92.8%

DEEPAKSHI
92.2%

SAHIRA SHARMA
92%

SHAMSHER SINGH
91.6%

MUSKAN TALWAR
90.8%

PRABHDEEP KAUR
90.6%

A+ GRADE LIST SESSION 2016-17

NRY-JASMINE

NRY-JASMINE			
R.No	NAME	%	G
2	AMNINDER SINGH	99.8	A+
15	JASMEEN KAUR	99.7	A+
14	JASKARAN SINGH	99.6	A+
5	DILPREET SINGH SIDHU	99.5	A+
31	TANVIR KAUR	99.5	A+
21	PARNEET KAUR	99.3	A+
9	GURFATEH SINGH	99.2	A+
27	SEHAJPREET KAUR	99.2	A+
11	HARMANJOT SINGH	99.1	A+
16	JASNOOR KAUR	99.1	A+
13	JAPIREET KAUR	98.7	A+
25	RANVEER S KALER	97.8	A+
6	EKMAN SINGH	96.8	A+
22	PRABHJOT KAUR	96.7	A+
26	RIPANDEEP KAUR	96.4	A+
18	JOBANJEET SINGH RAI	96.2	A+
10	GURJINDER SINGH	96.1	A+
3	AVIJOT SINGH SIDHU	95.9	A+
19	JODHPARTAP SINGH	95.7	A+
30	TANVEER SINGH	95.7	A+
7	GURANSH KAUR	95.6	A+
23	PREETJOT SINGH	95	A+
17	JAURAN PARTAP SINGH	93.1	A+
12	HARNOOR KAUR	92.9	A+
24	RANVEER SHARMA	91.9	A+
4	BINDERJEET SINGH RAI	91.6	A+
29	SUKHVEER SINGH	91.5	A+
8	GURBALIHAR SINGH	90.7	A+

NRY-ROSE			
R.No	NAME	%	G
13	GURNOOR KAUR	100	A+
4	CHANVEER SINGH	99.8	A+
7	GUNVIR KAUR	99.7	A+
22	MEHAKPREET KAUR	99.6	A+
20	JOBENVEER SINGH	99.4	A+
26	SAHIBDEEP KAUR	99.4	A+
5	DAVREET KAUR	98.9	A+
3	BIKRAMJIT SINGH BRAR	98.8	A+
16	JAISMEEN KAUR DHIPALI	98.7	A+
17	JASMEEN KAUR BHAIKUPA	98.5	A+
10	GURMAN SINGH	98.4	A+
12	GURNEET SINGH	98.3	A+
1	AISHPREET KAUR	98.2	A+
14	GURNOOR SINGH	97.8	A+
25	KASHVEER SINGH	97.6	A+
23	MEHREET KAUR	97.4	A+
18	JASMEET KAUR	97.3	A+
21	MANJINDER SINGH	97	A+
24	PARMVEER SINGH	96.9	A+
29	KHUSHPREET KAUR	96.7	A+
31	JASMEEN KAUR SAIDO KE	96.6	A+
27	SEHAJPREET SINGH	95.4	A+
15	GURUPTESH SINGH	94.8	A+
2	AMITIJ SINGH	93.4	A+
11	GURNEET KAUR	90.7	A+

NRY-DAISY			
R.No	NAME	%	G
32	SIMRAT KAUR	99.4	A+
4	ANUREET KAUR	99.2	A+
20	MANJOT KAUR	99.1	A+
33	TARANVEER SINGH	99	A+
26	OVIYAN BANSAL	98.7	A+
15	JAGJOT SINGH DHALIWAL	98.6	A+
17	JASMEEN DHILLON	98.3	A+
9	GURJAP SINGH BATTH	98.2	A+
31	SIMRANJOT SINGH	98.1	A+
13	HARNOOR SINGH SIDHU	97.1	A+
28	POONAM SINGH	97	A+
16	JASKARAN SINGH DHALIWA	96.2	A+
19	KHUSHMANDEEP KAUR	96	A+
23	NAMANJOT SINGH	95.7	A+
14	HARSHVEER SINGH	95.6	A+
24	NAMANPREET KAUR	95.5	A+
6	ARMANVEER KAUR	95.4	A+
1	ABIJOT SINGH	94.4	A+
18	JASREET KAUR	94.3	A+
21	MANJOT KAUR MANN	92.8	A+
25	NIYAMAT KAUR	91.8	A+
5	ARMANDEEP SINGH	90.3	A+
NRY-LILY			
R.No	NAME	%	G
3	ANJLY	99.8	A+
28	SHALIN GROVER	99.8	A+
33	VANSHIKA	99.6	A+
11	HIMANK SINGLA	99.6	A+
30	TAMANPREET KAUR	99.3	A+
31	TANISHKA	99.3	A+
29	SHEBAJPREET SINGH	99	A+
25	RYAN GARG	98.8	A+
20	MANIT SINGLA	98.6	A+
1	ABHIJOT SINGH	98.6	A+

12	JAIVEER S DHALIWAL	98.5	A+
6	DARISHTI BANSAL	98.2	A+
22	NIMART K SIDHU	98.2	A+
8	GAURISH KAUSHAL	98.1	A+
17	LUVIYA	97.8	A+
4	ASHOWANTI TIRKEY	97.6	A+
26	SAANCHI SINGLA	97.3	A+
10	HANISH BANSAL	97.1	A+
19	MANAS GARG	96.7	A+
34	YUVRAJ GARG	96.3	A+
14	KAVISH SINGLA	96.2	A+
21	MISTY SINGLA	95.4	A+
18	MAHESH SINGLA	94.2	A+
23	PARAS SHARMA	94.1	A+
9	GURNOOR KAUR	93.8	A+
27	SEHAJ SINGLA	93.6	A+
7	DIVYAM GARG	92.7	A+
32	VANSH SINGLA	92.7	A+
5	BHUPESH GARG	92.6	A+
13	JAMES. S DHALIWAL	92.4	A+
24	RISHAAN SINGLA	91.8	A+
2	AISHMEEN KAUR	91.8	A+
KG-JASMINE			
R.No	NAME	%	G
6	GURNOOR KAUR	98.8	A+
20	MANPARTEEK KAUR	98.5	A+
11	IQBAL SINGH	97.7	A+
12	JASHANDEEP KAUR	97.6	A+
24	PARAMDEEP KAUR	96.9	A+
27	RAJBEER SINGH	96.5	A+
1	ABHIJEET SINGH	95.8	A+
22	NAVNEET KAUR	94.5	A+
19	MANINDER SINGH	93.4	A+
2	ARMANDEEP SINGH	92.9	A+
9	HARJAP SINGH	91.8	A+
5	EKAMJOT SINGH	91.4	A+
28	RAVNEET KAUR	90.7	A+

KG-LILY			
R.No	NAME	%	G
6	GURLAL S	97.4	A+
12	JAISIKA	96.6	A+
26	RAJVEER S	92.1	A+
9	HARMANDEEP DUNNA	91.5	A+
15	JASNOOR K	90.8	A+
1	ABHINOORPREET S	88.6	A
KG-ROSE			
R.No	NAME	%	G
6	EKAMVEER KAUR	99.2	A+
22	MANVEER SINGH	98.1	A+
24	NAVNEET K SIDHU	98.1	A+
20	JASMINE	97.8	A+
30	RAVNEET	97.6	A+
16	HARVEER KAUR	96.6	A+
7	GUNTAAS KAUR	96.3	A+
3	AVNEET KAUR	96.1	A+
19	JASMEET KAUR	95.6	A+
8	GURNOOR SINGH	95.4	A+
13	HARMANDEEP SINGH	95	A+
2	ARMAAN S.MAAN	94.9	A+
27	RAJVEER KAUR	92.1	A+
5	EKAMJOT KAUR	91.3	A+
1	ABHIJOT SINGH	89	A
KG-DAISY			
R.No	NAME	%	G
23	RANTAZ S DHALI WAL	98.2	A+
3	AVREEN KAUR	98	A+
14	JOBANPREET SINGH	97.6	A+
17	LOVEGURNOOR SINGH	97.5	A+
9	HARSH GARG	97.3	A+
2	ANSHPREET SINGH	97.2	A+
15	KHUSHPREET KAUR	96	A+
7	GURNOOR SINGH	95.9	A+
6	GURINDERPAL SINGH	95.7	A+
4	BALPREET SINGH	95.4	A+
25	SATREET	95.4	A+
30	TANVIR K GILL	95.2	A+

10	HEAVENPREET SINGH	95	A+
5	EKAMJOT SINGH	93.6	A+
31	TARNAV S GILL	93.4	A+
26	SAVREET KAUR	93	A+
29	SIMARDEEP KAUR	92.5	A+
16	LALJEET SINGH	91.8	A+
27	SEHAJDEEP KAUR	91.2	A+
20	MEHAKDEEP KAUR	91.1	A+
KG-MARIGOLD			
R.No	NAME	%	G
4	HARMANJOT S MANN	95.7	A+
10	RANVIR SINGH	95.1	A+
22	SUKHMANDEEP KAUR	94.4	A+
16	SARTAAJ S MALHI	93.1	A+
1	DILJAN SINGH MALHI	90.7	A+
1ST MARIGOLD			
R.No	NAME	%	G
20	SUKHMANI SIDHU	95.6	A+
1	DALJEET KAUR	95.6	A+
25	TASLEEM MALIK	95.5	A+
24	TARSEM SINGH	95.5	A+
5	JASHANPREET KAUR	95	A+
4	HARSHVEER SINGH	93.7	A+
13	PRINCE SINGH	92.8	A+
26	YUVRAJ SINGH	92.6	A+
3	HARLEEN KAUR	92.3	A+
1ST-LILY			
R.No	NAME	%	G
5	ARMAANPREET SINGH	99.2	A+
15	ISHMEET KAUR	99	A+
14	HARSEERAT KAUR	98.5	A+
3	AKASHI	98.4	A+
9	GEETIKA RANI	98.3	A+
27	NAVNOOR KAUR	98	A+
21	KARAN KUMAR	97.5	A+
11	GURMANVEER KAUR	97.4	A+
10	GURLEEN KAUR	96.8	A+
8	DHRUVPREET KAUR	96.2	A+

29	SEHAJPREET SINGH	96	A+
23	KOMALPREET KAUR	95.6	A+
30	TANISHA	95.4	A+
20	JOBANPREET SINGH	94.4	A+
6	BALRAJ SINGH	94.3	A+
25	MANVEER KAUR	93.9	A+
13	HARNOOR SINGHMAAN	92.5	A+
7	DHARMVEER SINGH	92.3	A+
28	PRINSU TIRKEY	92.3	A+
4	ARBINDEEP KAUR	92.2	A+
26	NAND SINGH	91.9	A+
17	JASHKARAN S.DHALIWA	91.9	A+
22	KARMANJOT KAUR	91.9	A+
16	JAPNEET KAUR	91.8	A+
18	JASKARAN SINGH	90.9	A+
2	AGAM GARG	90.7	A+
12	HARMANPREET SINGH	90.4	A+
24	LOVELEEN KAUR	89.7	A
19	JASNOOR GILL	83.2	A

1ST-ROSE

R.No	NAME	%	G
6	AYUSH SHARMA	99.6	A+
2	ANOOPJOT KAUR	98.7	A+
19	JATINDER SINGH	98	A+
26	PARNAM SINGH	97.9	A+
30	VIKRM SINGH	97.4	A+
20	KARANVIR S. DHALIWAL	97.2	A+
11	DUPINDER SINGH	96.5	A+
10	DHRUV BAWA	96.4	A+
4	ARMANDEEP SINGH	96.2	A+
16	JASHANPREET SINGH	96.1	A+
7	AYUSH SPEHIA	95.5	A+
28	SIMALPREET SINGH	95.4	A+
12	GAGANDEEP SINGH	94.3	A+

12	GAGANDEEP SINGH	94.3	A+
9	BHUPINDER SINGH	94.3	A+
21	LOVEPREET S.SAMRA	94	A+
23	MAYUR GARG	92.7	A+
14	HARNOOR KAUR	92.6	A+
8	BHARATINDER SINGH	92.5	A+
22	LOVNISH GOYAL	92	A+
29	SIMRAN K.SIDHU	91.5	A+
3	ARSHJOT KAUR	91.2	A+
25	PARAMDEEP S.SANDHU	91	A+
13	GURJOT SINGH	90.6	A+
1	ABIJOT SINGH	90.4	A+

1ST - JASMINE

R.No	NAME	%	G
15	JASKARAN SINGH	96.1	A+
21	KIRATINDER KAUR	95.8	A+
22	MANRAJ SINGH	95.4	A+
30	SUKHMANPREET SINGH	95.3	A+
19	KESHAV BANSAL	95.1	A+
13	JAISMEEN KAUR	94.7	A+
14	JANNAT	94.7	A+
20	KESHAV GARG	94.6	A+
2	BIKRAMJEET SINGH	93.7	A+
16	JASPREET KAUR	93.1	A+
12	HYMEN	92.9	A+
7	GURVARDAN SINGH	92.8	A+
9	HARJOT SINGH	92.7	A+
5	GRACE DHALIWAL	92.2	A+
8	GURVIR SINGH	92.2	A+
17	JOBANPREET SINGH	92	A+
23	MEHAKPREET KAUR	92	A+
3	DIMPLEVEER SINGH	91.5	A+
18	JOVANJOT SINGH	91.5	A+
29	RUPINDER KAUR	91.2	A+
6	GURSHAN SINGH	91.1	A+
27	PRABHLEEN SINGH	90.9	A+
10	HARMANPREET SINGH	90.8	A+

1ST - DAISY			
R.No	NAME	%	G
8	Devanshi	96.2	A+
7	Bhavneet K Badhesha	94.9	A+
3	Anudeep Kaur	94.4	A+
11	Harjot Singh Dhiman	94.3	A+
19	Komalpreet K Gill	92	A+
20	Manpreet Singh	91.3	A+
16	Kamalpreet Kaur	90.7	A+

2ND - DAISY			
R.No	NAME	%	G
10	Gurpreet Singh	95.6	A+
11	Harnoor Sharma	95.5	A+
5	Divyansh Singla	95.2	A+
28	Yash Singla	94.6	A+
12	Jashandeep Singh	93.1	A+
13	Khushmita Sharma	92.6	A+
4	Chaht Singla	91.4	A+
29	Yashika Singla	91.2	A+

2ND - JASMINE			
R.No	NAME	%	G
20	Moulik Singla	99.7	A+
12	Gurnoor Singh	99.5	A+
10	Gurarpan Kaur	99	A+
28	Sikander Singh	98.9	A+
27	Sehajpreet Kaur	98.8	A+
30	Urvashi	97.9	A+
15	Hargun Kaur	97.4	A+
6	Arshpreet Kaur II	97	A+
2	Amandeep Singh	95.5	A+
7	Ayush Garg	93.9	A+
18	Kusamjeet Kaur	93.5	A+
31	Yashmeet Singh	92.7	A+
9	Dilpreet Kaur	92	A+
21	Paramveer Kaur	91.9	A+
8	Davinder Singh	91.1	A+
17	Jaspinder Singh	91	A+
29	Taranvir Singh	90.3	A+

2ND - LILY			
R.No	NAME	%	G
30	Sukhmanpreet Kaur	97.2	A+
28	Subhshagan Singh	90.3	A+
27	Ravneet Kaur	98.4	A+
26	Ramanpreet Singh	93.9	A+
25	Ramandeep Kaur	93.9	A+
24	Mohammad Ariff	96.5	A+
23	Mehak	99.1	A+
22	Manveer Singh	95.4	A+
20	Manmeet Kaur	98.1	A+
18	Lavaneya	98.5	A+
17	Husanpreet Singh	97.6	A+
14	Gurleen Kaur	92.6	A+
13	Gurkomal Singh	97.4	A+
11	Davinderpreet Singh	90.8	A+
10	Balkar Singh	92.4	A+
8	Arshdeep Kaur	98	A+
7	Armanpreet Singh	98.1	A+
6	Armaan Khan	99.1	A+
4	Anmolpreet Kaur	98.7	A+

2ND - ROSE			
R.No	NAME	%	G
8	CHARU	99.8	A+
27	RHYTHAM	99.6	A+
2	AGAMJOT KAUR	99.3	A+
28	SUKHMANPREET KAUR	99	A+
24	PARNEET KAUR	98.9	A+
23	NAVREET KAUR	98.6	A+
17	GURSHANTPREET KAUR	98.3	A+
19	HUNARBIR SINGH	98.1	A+
9	DIMPY	96.8	A+
10	EKAMBIR KAUR	96.7	A+
7	AVINAZ SI. DHALIWAL	95.1	A+
29	TARNJOT SINGH	94.5	A+
25	PRABHLEEN KAUR	93.3	A+
16	GURSHAN SINGH	93	A+
26	RANPARTAP SINGH	92.4	A+
5	ARJUN SINGH	91.8	A+
3	AKASHDEEP SHARMA	91.8	A+
14	GURSEHAJ SINGH	91.4	A+
18	HARGUN RANDHAWA	91.2	A+
21	KASHISH	90.2	A+

3RD-DAISY			
R.No	NAME	%	G
16	GURSUKHMAN SINGH	96.8	A+
15	GURSMEET SINGH	96.5	A+
9	DEEPANSHU GARG	96	A+
26	MANPREET SINGH	95.9	A+
8	CHANREET KAUR	95.8	A+
13	GURLEEN KAUR	94.4	A+
21	INDERJEET SINGH	92.9	A+
30	TANVI SINGLA	92.8	A+
20	HUSANPREET SINGH	90.5	A+
3RD-JASMINE			
R.No	NAME	%	G
26	Sehajpreet K Manku	97.3	A+
18	Mahi Sharma	97.1	A+
31	Yashkaran Sharma	96.6	A+
30	Tejinderpal S	96.4	A+
14	Jaskaran s	93.2	A+
17	Lakshay Garg	93	A+
29	Taranpreet S	92.5	A+
12	Harpinder S	91.5	A+
9	Gurjot s	90.9	A+
15	Juvraj S	90.1	A+
3RD - ROSE			
R.No	NAME	%	G
21	Jasleen K	96.8	A+
23	Navjot Kaur	96.6	A+
4	Chirag Garg	96.5	A+
7	Gunsirat kaur	96.5	A+
20	Jashanpreet Kaur	96.2	A+
22	Navisha	95.9	A+
3	Arundeep Kaur	93	A+
8	Gurinderdeep K Gill	92.8	A+
19	Jagmail S	92.2	A+
16	Harman Sharma	92.2	A+
31	Veerpal Kaur	91.4	A+
18	Jagjot kaur	91.3	A+

3RD- LILY			
R.No	NAME	%	G
3	ASHNEET KAUR	97.8	A+
12	JAI INDER SINGH	96.3	A+
14	JAISMEEN KAUR	95.9	A+
5	DISHIKA	94.9	A+
18	JASLEEN KAUR	94.7	A+
1	ANOOPMANN KAUR	94.3	A+
10	HARPREET SINGH	92.5	A+
15	JASHANDEEP SINGH	91.1	A+
24	PURVI RANI	91.1	A+
20	KAMALDEEP SINGH	90.2	A+
4TH - DAISY			
R.No	NAME	%	G
12	ISHIKA	96.8	A+
33	SIMRAT KAUR	95.5	A+
21	MANVEER KAUR	94.1	A+
9	GURMANJOT SINGH	92.5	A+
18	KHUSHVEER KAUR	91.9	A+
13	JASHANPREET KAUR	91.8	A+
4TH - ROSE			
R.No	NAME	%	G
24	PRANAV SHARMA	99.5	A+
17	LUVISH GARG	99	A+
10	JASKOMAL SINGH	97.2	A+
16	KOMALPREET KAUR	95	A+
13	KARANVEER SINGH GILL	94.7	A+
33	VEERPARTAP SINGH	94.6	A+
11	KANISHIK	93.2	A+
27	SIMRANJEET KAUR	93.1	A+
31	TASHVI	92	A+
32	VANSH KUMAR	91.4	A+
2	ARASHPREET KAUR	90	A+

4th - JASMINE			
R.No	NAME	%	G
31	SANVI GUPTA	97.1	A+
15	KHUSHI GUPTA	96.4	A+
7	GURSHANT SINGH DH.	96	A+
5	GUNREET KAUR	95.4	A+
6	GURLEEN KAUR	94.8	A+
4th - LILY			
R.No	NAME	%	G
29	SUKHMANVEER KAUR	96.5	A+
10	HEAVENPREET SINGH	95.5	A+
11	JAISMAN KAUR	93.9	A+
2	DHRUV SINGLA	93.8	A+
31	TARANVEER SINGH	93.0	A+
19	KULVEER SINGH	92.8	A+
3	FALAK SINGLA	91.2	A+
Class 5th			
R.No	NAME	%	G
9	HARSHIT	98.2	A+
19	RAMANDEEP S	97.1	A+
10	HARWINDER SINGH	96.1	A+
25	UDAYRAJ S	95.2	A+
23	TANISH SINGLA	94.2	A+
14	HARMANPREET KAUR	94.0	A+
20	MUKUL SINGLA	93.8	A+
21	LOVEPREET SINGH	93.5	A+
17	PRABHJOT K	93.4	A+
22	SUKHMAN DHALI WAL	93.3	A+
9	KOMALPREET K	91.8	A+
8	GURPREET SINGH	91	A+
10	GURVEER KAUR	90.8	A+
22	SANYA GUPTA	90.3	A+
1	FAZIKA GARG	90.2	A+

Class 6th			
R.No	NAME	%	G
2	ARJUNDEEP SINGH	96.4	A+
14	GURSEERAT KAUR	94.6	A+
23	LIZA GARG	94.5	A+
15	KANISHTHA	92.8	A+
29	RIYA SHARMA	92.5	A+
4	Arwinder Singh	92.2	A+
28	RAVKIRAN KAUR	92	A+
21	Rashwinder Kaur	91.8	A+
8	BALKARANJOT SINGH	91.7	A+
22	LAKHWINDER SINGH	91.7	A+
26	PRAKUL GARG	91.5	A+
4	BHAWNA SINGLA	91	A+
30	Tanvir Kaur	90.4	A+
27	PRANSHU GARG	90.3	A+
Class 7th			
R.No	NAME	%	G
17	Jasmine Kaur Brar	98.8	A+
26	Rashnoor Kaur	97.3	A+
25	SUKHJEET KAUR	93.7	A+
11	HARDEEP KAUR	92.9	A+
19	Keshav Kumar	92.5	A+
13	JASHANPREET KAUR	91.9	A+
3	Anshjyot Kaur Rai	90.4	A+
2	ARSHPREET KAUR	90.2	A+
Class 8th			
R.No	NAME	%	G
21	SAATVIK GARG	96.1	A+
23	VRITTI SINGLA	95	A+
20	RHYTHM GARG	91.8	A+
12	JASNOOR KAUR	91	A+
4	ARSHDEEP KAUR	90.9	A+
Class 9th			
R.No	NAME	%	G
	GAGANDEEP KAUR	90.3	A+
Class 10+1			
R.No	NAME	%	G
	PRIYA	96	A+
	SHAMSHER SINGH	82.2	A

FOUR NEW ELEMENTS DISCOVERED COMPLETING THE ROW OF THE PERIODIC TABLE

International Union of Pure and applied Chemistry (IUPAC) endorse discovery of elements with atomic number 113, 115, 117 and 118 discovered by the team of the scientists from Russia, Japan and United States. All the four elements are highly unstable super heavy metals that exist for only a fraction of second. They are made by bombarding heavy metal target with beams of ions and can usually be detected by measuring the radiation and other nuclides produced as they decay.

Element with atomic number discovered by Kosuke Morita's group of RIKEN NISHINA Centre for accelerator-based Science in Japan by fixing a beam of Zinc ($Z=70$) at a target made of Bismuth ($Z=209$) and named ununtrium elements with atomic numbers 115 and 117 were discovered by group of collaborators across three institutions. Lawrence Livermore National Lab in United States, Joint Institute for nuclear research, Russia and OAK Ridge National Laboratory in United State and named Ununpentim (UNP) and Ununseptium (UNS), Element with atomic number 118 discovered by Livermore Joint Institute for nuclear research and named it Ununoctium (UNO).

In accordance with IUPAC produces, discovers proposed names are as follows :-

Name of the Element	Atomic No.	Symbol
Nihonium	113	Nh
Moscovium	115	Mc
Tennessine	117	Ts
Oganesson	118	Og

113 286 Nh Nihonium	115 289 Mc Moscovium
117 294 Ts Tennessine	118 294 Og Oganesson

IUPAC's inorganic division has reviewed these proposal and recommended these for acceptance. Five month's public reviews was set which was expired on 8th Nov. 2016 prior to the final approval by the IUPAC Council.

Mr. Sanjay Kumar
HOD Science

Never Lose Determination

There was a man who failed in Business at age of 21, defeated for the legislature at 22, failed in business again at 24, lost his beloved at 25, had a nervous breakdown at 26, was defeated in election at 28 was defeated for congress three time at age 34, 36 & 39, was defeated for vice president at 42 and again defeated for the senate at 45, then again elected president of America at the 56.

This man is none other than "Abraham Lincoln".

Sehajpreet Kaur
Class : IX - Rose

TAKE PLEASURE IN READING

Happy is the man who acquires the good habit of reading when he is young. He/She has secured lifelong soul, instruction and inspiration. So long as he/she has his/her beloved books, she need not feel lonely. She always has a pleasant occupation of leisure moments, so that she need not feel bored. If she has good books, then she is more precious than gold. Poor who does not read. When we with serious studies, it is a ourselves in some absorbing Books are our most faithful change or die but our books talk to us. They are never unwilling to converse as our friends. Sometimes are No wonder, a reader becomes a "book lover". Therefore, here are the reasons or benefits one can derive from reading books :

possessor of great wealth and empty indeed is the man are tired, the brain is weary healthy recreation to lose stories written by great minds. friends. Our friends may are always patiently waiting to troublesome, peevish or

- ❁ Books help to feel more confident.
- ❁ Books increase personality.
- ❁ Books enhance our vocabulary.
- ❁ Books make us laugh and think.
- ❁ Books stimulate creativity.
- ❁ Books help in communication.
- ❁ Books satisfy our curiosity.
- ❁ Books do not require any special device to teach.
- ❁ Books increase our attention span.
- ❁ Books are useful anytime anywhere.
- ❁ Books make us powerful.
- ❁ Books help us travel across time intelligently.
- ❁ Books spread love and affection.
- ❁ Books take us to intellectual environment.
- ❁ Books help you in your travels.
- ❁ Books increase our knowledge.
- ❁ Books provide food for thoughts.
- ❁ Books draw us towards perfections.
- ❁ Books bring cut writing talent.
- ❁ Books clear our vision.
- ❁ Books help us make right decision.
- ❁ Books help us to build literary talent.
- ❁ Books are fruitful time pass.
- ❁ Books entertain us when others fail.
- ❁ Books help us to precept prons and cons.
- ❁ Books help us update with facts and figures.
- ❁ Books make the best of friends.
- ❁ Books help us feel the world around us.

- ❁ Books sharpen our mind.
- ❁ Books bring nature to our doorstep.
- ❁ Books increase comprehension.
- ❁ Books are stress busters.
- ❁ us.
- ❁ Books provide mental and physical relaxation.
- ❁ Books are intellectually satisfying activity.
- ❁ Books provide spiritual experience.
- ❁ Books build our self-esteem.
- ❁ Books help us to grow.
- ❁ Books can change our life and vision.
- ❁ Books make us smarter and wiser.
- ❁ Books inspire, motivate, build and shape our nation.
- ❁ Reading books take us to the world of fantasy.

- ❁ Books broaden our horizon.
- ❁ Books bring about a "Personality Change".
- ❁ Books do not require company.
- ❁ Books develop sense of belonging to people around
- ❁
- ❁ Books act as communication tool.
- ❁ Books transform us.
- ❁ Books provide emotional strength.
- ❁ Books help and encourage our imagination to soar.
- ❁ Books take us to a 'World of Dreams'.
- ❁ Books help in achieving 'Life Goals'.
- ❁ Books develop wonderful experience.
- ❁ Reading is a pleasure aroma...

*My Mother is so sweet
and Father is sitting on sand sheet.*

*My Uncle, came
As a gift they gave me a frame*

*Tell my brother not to cry
After sunset, he is not going to die*

*My Sister is so wise
her ideas are so nice.*

*Height, Height, Height
Me and my Sister are going to fight*

*I have a poem to share
that can make anyone flair.*

**BHANU PRIYA
YASHIKA GARG**
Class : 7th Rose

....to Special Teacher

*When I started in School,
This day seemed so far away.*

*Now it's here and I can't believe,
That time has passed so quickly.*

*But through your encouragement and guidance,
I feel I am ready for tomorrow's challenge.*

*Teachers play such an important part,
in shaping and guiding..
Specially teachers thank you
Thank you for caring so much.*

Jasmine Kaur Brar
Class : VII Jasmine

"Onward Gobindians"

Hear our loyal anthem, as we make it rise
 To our school, with all our might;
 GIPS has reared us taught us all the good we prize,
 Here we have learnt what's true and right.
 Onward GIPS ! upward GIPS !
 Shall be our watchword and our aim (Chorus)
 Till the echoes ring let us sing
 To your honor, praise and fame
 Awkward cubs we were when first come to school
 Often grimy spoilt and slack
 Heavy was the way till we had learnt the rule
 Learnt to know and keep the track
 Grown we are in stature, strong we are in mind
 (Chorus)
 Now we see the noble live
 that forsake vain glory, gentle are and king
 ever strive their best to give
 comes the time for parting onward we must go
 face world as men at length
 but we will remember all the school we owe
 may we go from strength to strength

Mrs. Ancy Jayson
 HOD Primary Wing

My Teacher and Me

Your Speech Feather-Touch
 You care for me much
 You walk with confidence
 You teach me all sense

You are my teacher,
 I respect, I adore

Your guidance, your advice
 You are great, you are nice
 Each time you come with something new
 Exciting for each, inspiring for few

You are my teacher,
 I respect, I adore

Your laugh and sense of humour
 You understand, giving favour.
 You give me so much my teacher
 and I respect you.

You are my teacher,
 I respect, I adore

Jasmine Kaur Brar
 Class : VII Jasmine

FIGHT BETWEEN A PEN & A COPY

(MORAL STORY)

This is the dialogue and argument between a pen and a copy. Once upon a time a pen said to the copy "Hey, How are you ?" In response copy said "I am okay, How are you?" Pen said "I am also okay. Do you know I am so useful and beautiful and I have many designs that are marked, I am so colourful". And copy said "Hey ! Don't be so proud of yourself, this will make you lose in every game of your life." The pen said "Don't try to teach me, you are not my teacher, you are blank that nobody likes you to read, but people like me and carry me everywhere either in school or any place. Without me people are so helpless. So I feel so great, do you? They use me to write." Then copy said "On which, do they make you write; on me, my pages. I allow you to write on me".

"So I am greater than you. You are also such famous because of me, my pages. If I refused you to write on my pages, you will be thrown into dustbin by everyone. You'll be no more. I think you should ask sorry for your wrong judgement about me.

"Look, If you think you are greater than me you are indeed mistaken and if you ask sorry, you will be more greater than me."

The pen could not tolerate the words spoken by the copy and said "Have you gone mad ! I am greater than you. I can never agree that you are greater than me. According to me. I am great, because of the usefulness of my worth.

Then the copy said "Don't fly like a bird this is not your work. If a brisk like wind comes, you will surely fall down. So I request you to write on my pages but with keeping your ego away?

Pen said "Ego ! Ego is with you not with me, So i feel you should be broke and careful". Again here a big argument began, pen and the copy together said, "Hey ! How dare you? If you speak again like this to me I will beat you, then you will not be able to speak any more." Then eraser came and say, "Hey ! Guys why are you both are fighting? I feel you mustn't fight; because if you fight both of you will be the loser, so no one will be the winner. You are equal to me, my friends. I don't know about you so closely, But I have heard about your friendship, your great friendship. So you should keep that friendship ever blooming, never kill it till the end. After your death, you both will remember the time when you were good friends. I plead both of you not to fight.

I understand the feelings when two good friends are gone away. This is my old experience. Firstly, I lost my friend "Pencil" and then my friend "Sharpner" and now I am alone, finding someone to be my friend. No one will become my friend.

After hearing the sorrows of the eraser they both were emotional and started. They became good friends once again, and found a new friend "Eraser". Thereafter the three friends spend their life more happily than before.

MORAL : EGO DESTROYS OUR IMAGE.

Yashika
Class : 7th Rose

My School - Poem

My School is like heaven,
storing knowledge is my haven,
Looking up to paradise,
Leaps and bounds full of surprise.

Every child in mind must build
castle,
Reaching high must be their trouble
Never must be stumble.

Children are the nation builders
Studying is their passion
Knitted up with clear notion.

When the bell goes,
Everyone trots in rows.
Wearing bows,
Pressing toes.

During break students tread
through stair
Hand in hand in pair
There upstairs
Let's go and stare
To steal something fair.

Come, I wanna go to store
And buy pen four
Hurry ! We have to select more.

Waa ! Waa ! come the noise,
It sounds like nursery
Kids Voice
Zoom ! Zoom ! Water falls
Tiny-Tots at times calls.

Yashika Garg
Class : 7th Rose

OH ! MUM ! Why?

Voice of a tiny baby from the womb
Oh ! Mum !
Here begins my life
I'm preparing to enter my life journey...
in the world..
A new soft-sponge-like body, new mind, a new soul.
All my features have been determined.
Oh ! Mum !
My heart started to beat rapidly...
even before you know my presence inside
My organs are being formed in your womb.
I am not just a part of your body in secret.
I'm an individual entirely distinct from you.
Oh ! Mum !
Am I not your baby?
Is not my life precious too?
My small feet would run to you
My tender lips would kiss you...
My tender hands shall embrace you
Oh ! Mum !
Are you without any sensation?
My heart formed to palpitate
For love of you, would soon be dead !
My little eyes shaped to reflect your image
would soon be shut forever..
Oh ! Mum !
I pray ! "don't kill me" !!!
Please ! "allow me to see the wonders of my
world".
To be so cruel to me sweet angel???
I'm gone, I'm gone, I'm gone!!!

By : Mam Rahi la

WHAT ARE THE LINES ON THE PALMS OF OUR HANDS?

- A hand is prehensile multi-fingered organ located at end of the forearm. The glabrous skin on the front of the hand i.e. palm, has lines known as palmar flexion creases which help the hand's skin to stretch and squeeze. Different palm lines are actually creases on the palms.

These lines or creases develop in the 12th week of the gestation in worms. As the baby stays in the folded position and skin is very tender at that stage wrinkles appears on the palm. It provides an avenue for the hand's skin to fold without bunching up and making it difficult to grab onto items.

People usually have 3 transverse creases in their palm but one of the 30 people may have single palmar crease. Having single palmar crease is normal but can also be associated to certain disorders like Down syndrome, Aarskog syndrome, Cohen syndrome etc.

So, stop getting deceived by the fake archeologists they have biological reasons.

"You fate lives within you, you just have to be brave enough to see it."

Aleena Jayson
Class XII

DYNAMO EFFECT

Earth's polarity is not a constant. Unlike a classic bar magnet, or the decorative magnets our refrigerators, the matter governing Earth's Magnetic field moves around the flow of liquid iron in earth's core creates electric currents which in turn creates the magnetic field. The magnetic north pole has been creeping northward – by more than 600 miles (1,100 km) – since the early 19th century. When explorers first located it precisely. It is moving faster now. Actually as scientists estimate the pole is migrating northward about 40 miles per year, as opposed to about 10 miles per year in the early 20th century.

The science shows that magn Earth's polarity is not a constant. Unlike a classic bar magnet, or the decorative magnets our refrigerators, the matter governing Earth's Magnetic field moves around the flow of liquid iron in earth's core creates electric currents which in turn creates the magnetic field. etc pole reversal is, in terms of geological time scales, a common occurrence that happens gradually over millennia. While the conditions that cause polarity are not entirely predictable. Still it involves the dynamo effect.

Aleena Jayson
Class XII

Bewilder of Science

Science is a.....???

Science is a violence,
But teaches us to keep silence.

Science is an interest fusions,
But creates things full of confusion.

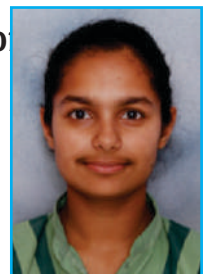
So, we need many???

Science is an imagination,
But needs a great comprehension

Science is a question,
But also give its explanation.

Science is a mystery,
But better than history.

Science is a subject,
But not a topic to reject.

Ravneet Kaur
XI Science

CHOICE OF LIVING

In 1990, only one tenth of the world's population lived in cities. Today for the first time in history, half of the population lives in cities – and in thirty years' time it may rise to as much as three quarters. Human beings are attracted to the city for many reasons. These include work opportunities, the entertainments better living standards on services. However, people who live in cities frequently complain about the stress and strain in city life and many talk enviously of life in the country side. Clearly there are advantages and disadvantages in both ways of life.

Ever since the industrial revolution, people have been coming to cities because of the greater work opportunities. These are more jobs, than you are likely to find in the village, this is a major attraction of cities especially for young people.

Many country towns just cannot keep their youth because of the employment situation. However not everyone who seeks work, finds a job that is satisfying and well paid. Some do not find work at all.

Unemployment is a problem in the city as well the country especially if we are young, unskilled or inexperienced.

These are certainly more entertainment opportunity in city than in the country. Urban dwellers have easy access to films, plays, sports, hotels and clubs where on the other hand side people in country may have to travel for hours. There are more services in the cities. There are many hospitals, schools, universities and libraries for example.

The life style in the city and country is undoubtedly different. Most city dwellers also some time get tired of the daily traffic, air pollution and lack of community feeling. Many think enviously of the slower pace in the country side, the cleaner and fresher air, and friendliness among people. Some actually move back to their ancestral homes too while others stay because they know they will lose the excitement and glamour of the city.

In the end, a decision to live in the city or country is a matter of personal taste. It will, however, always be a compromise, because neither will ever offer everything a person wants and needs.

Aleena Jayson
Class XII

A Beautiful Life

The only man who never makes a mistake is the man, who never does anything.

Don't just look, observe

Don't just swallow, taste

Don't just think, feel

Don't just sleep, dream

Don't just exist, live.

Falling down is not defeat, defeat is when you refuse to get up.

Forget about the people in your past....

They didn't make your future for a reason.

A true friend is someone who say nice things behind your back.

There is no pillow so soft as clear conscience.

We never stand taller when we stop down to help someone fallen.

I have learned that no matter what happened or how bad it seems today, life does get on, and it will be better tomorrow.

SWINGS

Swing high, swing low
Away we go
Upto the trees,
Where the breezes blow,
Where the birds nest,
And play all day.
And all the world is
Bright and gay,
Swing high, Swing low.

Jashanpreet Kaur
Class : 7th Rose

Arshdeep Kaur, Class : X Rose

GOD TOOK

The strength of a mountain,
The majesty of a tree;
The warmth of a summer sun,
The calmness of a quiet sea;
The generous soul of nature,
The comforting arm of night;
The wisdom of the ages,
The power of eagle's flight;
The joy of morning in spring,
The faith of a growing seed;
The patience of eternity,
The depth of family need;
The combined all these qualities,
And when nothing more was to add;
He knew his masterpiece was 'complete'
And so he called it 'DAD'

Jasmine Kaur Brar
Class : VII Jasmine

BE HAPPY

The most precious jewel, to be happy....

Be happy, you can make others smile

*Be happy, you will spread this happiness
near hundreds of miles*

*Be happy, your heart will remain always calm and
cool*

Be happy, you will never become a fool.

Be happy, God will bless you.

Be happy, otherwise there will be a mess for you.

Be happy, learn to adjust with others.

Be happy, everyone will become your friend forever.

*Be happy, spread happiness and make all other
happy.*

Like this.....

God will always stay with you.

Rashnoor Kaur
VII - Jasmime

MY TOUR WITH MY FRIENDS

A tour rejoices, a tour energizes us.
A similar experience I had with
my friend on 'Tour to Delhi'
from 16.09.2016 to 19.09.2016

"In the dark night,
before sunlight
we started our journey,
with lots of excite.
with teachers and friends,
and blessing of the lord
we went by a bus
asking safety from 'God',
next day on reaching to 'Gurgaon'
we boarded up the metro
got down at Delhi
before the sun set
we went to 'Akshardham Mandir'
then, for a water show
which was not fake
third day was to turn to
Amieance Mall at morning
KOD & afternoon
and DJ at night
The last night was sad,
lent in the school, was waiting my Dad."

It was wonderful experience with my friends and
also a memorable one with teachers. It was
unforgettable. I am sure you would have a similar
one.

Anshjyot Kaur
Class : VII Jasmine

AMAZE II

MY HOME

There are birds - nests on trees,
Hives for bees kennels for dogs,
and ponds for frog.
There are cages for birds,
and barns for heards,
Houses for cats and holes for rats,
Each has a house, Yes ! even a mouse
But there's never a home,
Better than my own.

Jashanpreet Kaur
7th Rose

Rain in Summer

How beautiful is the rain !
After the dust and heat,
In the abroad and fiery street,
In the narrow cave,
How beautiful in the rain !

How its clatters along the roofs,
Like the tramp of hoofs !
How it gushes and struggles out
from the throat of the overflowing spout?

Across the window pane
It pours and pours;
And swift and wide,
with a muddy tide,
Like a river down the gutter roars
The rain, the welcome rain !

In the country, on every side
Where far and wide
Like a leopard' tawny and spotted hide,
Stretches the plain
To the dry grass and the drier grain
How welcome is the rain !

Khushmanjot Kaur

ਮੁੱਖ ਬੰਦ

Amaze II ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਜੋ ਕੰਮ ਤਲਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਉਹ ਕੰਮ ਕਲਮ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ। ਸਾ + ਹਿਤ = ਸਾਹਿਤ, ਭਾਵ ਸਭ ਦੇ ਹਿੱਤ, ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ। ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਜ਼ਜ਼ਬੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਜ਼ਬੇ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਧਨ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਦੇ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਖੜਦੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤ ਉਸਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਣ ਅਤੇ ਜੁਗਨੂੰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿਮਕਣ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅਸੀਮ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕੁਝ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਥੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਨਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਰਚਣ। ਸਾਹਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ, ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁੱਝ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ Modern Multi Media ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ। ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। Amaze II ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਡਮੁੱਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਲਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇਗਾ।

ਬੀਰਪਾਲ ਕੌਰ
HOD ਪੰਜਾਬੀ

ਧੀ – ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ, ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਭਾਗੋ ਜੋ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਆ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਬੇਦਾਵਾ ਪੜ੍ਹਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਤਾ ਭਾਗੋ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ

ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ ਆਈ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਅਫਸਰ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਪੁਲਾੜ 'ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਲ ਕੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਧੀਆਂ ਦੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੁਖਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਅੱਠਵੀਂ ਜੈਸਮੀਨ

ਆਲੂਣਾ

ਕਿੱਥੇ ਬਣਾਵਾਂ ਆਲੂਣਾ
ਹਰ ਪਾਸੇ ਜੁਲਮ ਹੈ ਹੋ ਰਿਹਾ।
ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ,
ਅੱਖੀਆਂ 'ਚੋਂ ਖੂਨ ਚੋਅ ਰਿਹਾ।
ਨਿੱਤ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ,
ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ।
ਕਿਤੇ ਪੁੱਤ ਹੱਥੋਂ ਪਿਓ ਮੋਇਆ ਏ,
ਕੋਈ ਬਲੀ ਦਾਜ ਦੀ ਚੜਦੀ ਏ।
ਮਾਨਵ ਦਾ ਏਥੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ,
ਫਿਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਲੁਕੇ ਰਿਹਾ।
ਕਿੱਥੇ ਬਣਾਵਾਂ ਆਲੂਣਾ.....
ਡੱਕਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੀ,
ਕੁਝ ਬਣੇਗਾ ਇਸ ਉਮੀਦ 'ਤੇ
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਡਾਕਾ ਪੈ ਜਾਵੇ,
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਰੀਝ 'ਤੇ।
ਨਕਸ਼ਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਆਲੂਣੇ ਦਾ,
'ਸਿੱਧੂ' ਹੈ ਕਿਧਰੇ ਹੋ ਗਿਆ।
ਕਿੱਥੇ ਬਣਾਵਾਂ ਆਲੂਣਾ.....

ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ
ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ

ਬੁਰਕੀ

ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਆਖਦੀ ਹੈ,
ਨਹੀਂ ਸੱਚ।
ਤਕੜੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਆਖਦੀ ਹੈ,
ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਮਾਰਨਾ ਹੈ।
ਉਹਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਮਾਰੇ
ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੀਰ ਦੀ,
ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦੀ,
ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
ਬੱਸ ਘੁਰਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਗੱਲ ਨਾ ਬਣੇ
ਤਾਂ ਬੁਰਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਬੁਰਕੀ ਨਾਲ
ਉੱਠੇ ਹੋਏ ਹੱਥ, ਹਿੱਲਦੀ ਪੂਛ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਬੁਰਕੀ ਨਾਲ,
ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੰਦਰੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤਾਂ ਕੀ
ਹੋਰ ਵੀ ਬੜਾ ਕੁਝ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਮਾਰਨਾ ਹੈ
ਤਕੜੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਆਖਦੀ ਹੈ।

ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ, ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ

ਕਵਿਤਾ

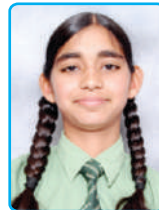
ਕਲ੍ਹਯੁੱਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਤਿਆ
ਇਹ ਕੈਸੀ ਖੇਡ ਰਚਾਈ ਤੂੰ,
ਜਿੱਥੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਭਾਈ-ਭਾਈ,
ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ।
ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕੋਈ ਮਾੜੇ ਨੂੰ,
ਤਕੜੇ ਦਾ ਸਭ ਹੀ ਕਰਦੇ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨੇ।
ਕਲ੍ਹਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐ ਫਾਂਸੀ,
ਝੂਠ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਏ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ।
ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਤੇ ਬਗਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਛੁਰੀਆਂ,
ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਪਿੱਛੋਂ ਕਰਦੇ ਵਾਰ ਨੇ।
ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਮਤਲਬ ਦੀ,
ਝੂਠੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਝੂਠੇ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨੇ।
ਨਾ ਰਹੇ ਸਾਧੂ-ਮੰਦਰ ਤੇ ਮਲੀਤੀ ਓਏ,
ਦੇ ਕੇ ਰਾਖ ਦੀ ਚੁੰਡੀ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਵਪਾਰ ਨੇ।
ਗੱਲ ਮੋਰੀ ਮੁੱਕਦੀ ਐ,
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ,
ਬਚ ਕੇ ਰਹੀਂ ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਓਏ।

ਰਸ਼ਨੂਰ ਕੌਰ
ਸੱਤਵੀਂ ਜੈਸਮੀਨ

ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ (ਕਵਿਤਾ)

ਓ ਅ ਏ ਸ ਹ ਰਹਿੰਦੇ ਬੋਲਦੇ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਡੋਲਦੇ।
ਕ ਖ ਗ ਘ ਙ ਨੇ ਉਚਾਰਦੇ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਰਦੇ।
ਚ ਛ ਜ ਝ ਵ ਸੁਣ ਮੱਖਣਾ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਤਿਕਾਰਦੇ।
ਤ ਥ ਦ ਧ ਨ ਮੂੰਹੋਂ ਆਖਦੇ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੱਥਾਂ ਵੱਲ ਝਾਕਦੇ।
ਪ ਫ ਬ ਭ ਮ ਕਹਿੰਦੇ ਸੋਹਣਿਆਂ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਮਿਲ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸੋਹਣਿਆਂ।
ਯ ਰ ਲ ਵ ਝ ਸਭ ਲਿਖਦੇ,
ਚੰਗੇ ਬੱਚੇ ਦੁੱਖੜੇ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਨੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ।

ਰਣਦੀਪ ਜੋਸ਼ੀ
ਸੱਤਵੀਂ ਜੈਸਮੀਨ

ਔਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ੰਜੀਰ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਚਾਰਿਆ 'ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ' ਇਸ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਔਰਤ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਔਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਜ਼ਾਦ ਸਰੂਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜਨਮਦਾਤੀ (ਮਮਤਾ ਰੂਪੀ) ਜਨਮਰਾਖੀ (ਦੁਆਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭੈਣ) ਜਨਮਸਾਖੀ (ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ) ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

ਹਾਥੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦੰਦ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 9 ਪੌਂਡ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਟਾਰਫਿਸ਼ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਨੇਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸੌਂ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਾਲ 'ਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਵਾਰ ਪਲਕਾਂ ਝਪਕਦੇ ਹੋ।

ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨਾਂ ਮੈਗਲ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏਫਿਲ ਟਾਵਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 1063 ਫੁੱਟ ਹੈ।

ਸ਼ਾਰਕ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੌਂਦੀ।

ਬਿੱਲੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਟੇਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।

ਆਈਸਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤੇ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 1.4 ਕਿਲੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਕੱਦ ਲੰਬਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਉਸ ਹੀ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕੋਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ਼

ਅਸਲੀ ਦਾਨ

ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਬੱਚਿਓ ਸਾਡਾ ਸਕੂਲ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਖਰਚ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਏ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਪੀ, ਪੈਨਸਿਲ, ਪੈਨ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ” ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਕਾਫੀ ਬੱਚੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਉੱਠ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ “ਮੈਡਮ ਜੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਆਹ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਵੋ” ਮੈਡਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬੇਟਾ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੋਲਿਆ “ਮੈਡਮ ਮੇਰੇ ਪਾਪਾ ਨੇ ਇਹ ਰੁਪਏ ਮੈਨੂੰ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੈਸੇ ਮੈਂ ਭਲੇ ਲਈ ਖਰਚ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਧਰਮ ਪੁਸਤਕ ਫੇਰ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ।” ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਚਮਕ ਸੀ।

ਅਣਲਿਖਿਆ ਇਤਿਹਾਸ

“ਜਦੋਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋਈਆਂ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਿਲਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਨਾ ਰਾਜੇ ਰਹੇ ਨਾ ਮਹਾਰਾਜੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜੇ-ਮਹਾਰਾਜੇ ਗੱਦੀਓਂ ਉੱਤਰ ਆਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਟਾਫ਼ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਝੁਕ-ਝੁਕ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਲੰਘ ਨਾ ਜਾਂਦੇ।” ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬ ਹੋਣ ਦੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਬਾਅਦ ਦੱਸਿਆ।

“ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਰਾਜ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਨੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜਾ.....ਸਿੰਘ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ 'ਚ ਅਕਸਰ ਵਜ਼ੀਰ ਵੀ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਕਿਉਂ?” ਪਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਚੁੱਪ ਛਾ ਗਈ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਏ ਹੋਣ। ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਚਪੜਾਸੀ ਜਿਹੜਾ ਜਰਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਕਰਕੇ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਬੋਲ ਪਿਆ, “ਗੁਸਤਾਖੀ ਮਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ ਕਰਾਂ - ਮੈਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਮਾਨ ਖਾਨੇ 'ਚ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੇ ਜੱਗ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਲੇ ਯੁਵਰਾਜ ਨੂੰ ਪੱਗ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ ਹੁਰਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, “ਅਸੀਂ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਯੁਵਰਾਜ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਥਾਪਦੇ ਹਾਂ - ਰਹੀ ਗੱਲ ਰਾਜਾ.....ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰ।” ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ - “ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਅਣਲਿਖਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਜੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ.....ਜੀ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ।”

ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼

ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਜੰਮਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦਾ ਚਾਅ ਪੂਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਜਦੋਂ ਵੀ ਘਰ 'ਚ ਤਕਰਾਰ ਹੋਈ ਸਿਰਫ ਮੈਨੂੰ ਘੂਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਮੈਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਅੱਗੇ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।
 ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।
 ਇੱਛਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀਆਂ ਨੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਰੰਬੀਆਂ।
 ਦੂਜੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਉਹੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ।
 ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਲਾਲਚ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ।
 ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੇਕੇ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਨੇ ਗੱਲਾਂ।
 ਵੇ ਦੱਸੋ ਵੇ ਰੀਤੀ ਰਵਾਜੇ ਹੁਣ ਕਿਹੜਾ ਦਰ ਮੱਲਾਂ।
 ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜੰਮਦੇ ਨਾ ਜਾਂ ਜਿਉਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦਿੰਦੇ।
 ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ, ਪਿਸਤੌਲ ਦਿੰਦੇ।
 ਅੰਬਰੀਂ ਉੱਡਦੀਆਂ ਕੁੰਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਛੱਤਰੀ ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
 ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਜੰਮਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਧੀਆਂ

“ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ”

ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਇਹ ਬਾਣੀ ਏ।
ਕਦੋਂ ਅਸਰ ਕਰੂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਬਾਣੀ ਏਹ।
ਜੱਗ ਮੂੰਹ ਕਿਉਂ ਵਟਦਾ ਏਨਾ ਤੋਂ, ਜੱਗ ਜਨਣੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਏਹ।

ਕੀ ਕਸੂਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਦੇ ਹੋਂ,
ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੀ ਵੇਖੀ, ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕਹਿਰ ਗੁਜਾਰਦੇ ਹੋਂ।
ਲੋਕੋ ਧੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਨੀਹਾਂ ਘਰ ਦੀਆਂ,
ਫਿਰ ਪਤਾ ਨੀਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ? ਉਹਨਾਂ ਨੀਹਾਂ ਨੂੰ ਉਖਾੜਦੇ ਹੋ।

ਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਟੁੱਟੀਆਂ ਗੰਢਣ ਦਾ,
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੋਈ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੰਡਣ ਦਾ,
ਉਸ ਰਾਹੇ ਤੁਰਦੀਆਂ ਨੇ, ਮਾਪੇ ਜੋ ਦੱਸਦੇ ਲੀਹਾਂ ਨੇ,
ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਉਹ ਲੋਕ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੇ।

ਔਖੇ ਵੇਲੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣ ਧੀਆਂ,
ਬੁੱਢੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲ ਲਾਉਣ ਧੀਆਂ,
ਹੁਣ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਉਣ ਧੀਆਂ,
ਇਹ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਜੱਗ 'ਤੇ
ਇਹਦੇ ਵਰਗਾ ਮਿਲਣਾ, ਫਿਰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜੱਗ 'ਤੇ।

ਸੁਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ਼

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲਾਭ

1. ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
2. ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਕਦੇ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਘਰ ਕਦੇ ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਘਰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
5. ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਗਵਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਨਾ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ਼

ਇਨਸਾਨ

ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ,
ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ।
ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ।
ਮੈਂ ਇਸਾਈ ਹਾਂ।
ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ ਹੋਰ ਸੀ,
ਮਰੀਅਲ ਜਿਹੀ,
ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ,

ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ।
ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ।
ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ।

ਬੱਸ ਫਿਰ ਨਾ ਪੁੱਛੋ,
ਕੀ ਹੋਇਆ,
ਭਗਦੜ ਮੱਚ ਗਈ,
ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ,
ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੀ,
ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਸੀ।
ਨਾ ਹਿੰਦੂ, ਨਾ ਇਸਾਈ,
ਨਾ ਸਿੱਖ, ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ।

ਬੱਸ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ,
ਉਸ ਮਰੀਅਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ,
ਜਿਹਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਸੀ,
ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ,

ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ,
ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ।

ਮਨਰਾਜ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਅੱਠਵੀਂ

dh khdh ds

(ਇੱਕ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦ)

ਅੱਜ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਓ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦ ਚੇਤੇ ਕਰਦੀ ਹਾਂ,
ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਜਾਨ ਹੋਕੇ ਭਰਦੀ ਹਾਂ।

ਕਿਦਾਂ ਹੋਇਆ? ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹਲੇ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ।

ਸਭ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੇ ਘਰ ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਇੱਕ ਰੂਹ ਨੇ, ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਬਸੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ
ਹੋਵੇ।

ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਘ ਗਿਆ,
ਕਿਓਂ? ਰਾਤ ਦੀਵਾਲੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆ ਡੰਗ ਲਿਆ।
ਦੁੱਖ ਬੋਲ ਨਾ ਸਭ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ।

ਕਿਓਂ? ਆਈ ਚੰਦਰੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹੁਣ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਨੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ,

ਵਿੱਚ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨ ਲਈ ਡੈਡੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਵੇ।

ਕਿਓਂ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਮਾਪੇ ਰੱਬਾ ਦੱਸਦੇ।

ਹਰ ਪਲ ਅਸੀਂ ਮਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਯਾਦ ਨਾ ਆਵੇ।

ਪਿਓ-ਧੀ ਜਦ ਸੀ ਰਲ ਬੈਠਦੇ, ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਮਨ ਦੇ ਸੀ ਫੇਲਦੇ।

ਅੱਜ ਚੇਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ,

ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਸਨ ਮੈਨੂੰ ਕੋਲ ਬਿਠਾਕੇ,

‘ਨੋਨੀ’ ਜੇ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇਰੇ ਲਈ ਸਵੰਬਰ ਰਖਵਾਉਂ,
ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ ਜਿਹਾ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਰਚਾਉ।

ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੋਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਪਾਪਾ ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ ਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਲੋੜ ਕੋਈ ਨਾ।

ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਹ ਮੇਰਾ ਕਰੋ ਜੋ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬੋੜ ਕੋਈ ਨਾ।

ਜਦ ਡੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਲੱਗ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਲੱਭਦੀ ਜਾਉ।

ਕੋਈ ਦੱਸਦੇ ‘ਸੋਨੀਆ’ ਨੂੰ ਜੋ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹੁਣ ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਥਿਆਉ।

ਹੁਣ ਇਕੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅੱਗੇ।

ਮੇਰੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਭਰਾ ਤੇ ਤੱਤੀ ਵਾਹ ਨਾ ਲੱਗੇ,

ਉਸ ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਦੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਆ ਲੱਗੇ।

ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਬਖਸ਼ੇ,

ਭਤੀਜੇ, ਭਾਬੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਹਸਦੇ-ਵਸਦੇ।

ਸੋਨੀਆ ਪੁੰਨਾ

ਸਭਿਆ ਨਾਰੀ (ਕਵਿਤਾ)

ਅੱਜ ਦੀ ਨਾਰੀ ਸਭਿਆ ਨਾਰੀ
ਸਮਝੇ ਹਰ ਇੱਕ ਜਿੰਮੇਦਾਰੀ,
ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਕੇ ਸਾਰਾ
ਕਰਦੀ ਫਿਰ ਦਫਤਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ।

ਰਹਿੰਦੀ।

ਮਰਦ ਬਰਾਬਰ ਹਰ ਥਾਂ ਬਹਿੰਦੀ
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾਰੀ ਦੁੱਖੜੇ ਸਹਿੰਦੀ,
ਜਦੋਂ ਨਾਰੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੈ ਹੁੰਦਾ
ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸੋਚ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹਨ ਸਕੂਲੇ ਜਾਵੇ
ਜ਼ਰਾ ਵੱਧ ਨਾ ਖਰਚ ਕਰਾਵੇ,
ਵੀਰ ਆਪਣੇ ਦੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ
ਭੈਣ-ਵੀਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਗਾਵੇ।

ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਵਾਨ
ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀ ਬਣਦੀ ਸ਼ਾਨ,
ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਮੰਨ ਕੇ
ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸੰਤਾਨ।

ਧੀ, ਭੈਣ ਇਹ ਭੂਆ ਬਣਦੀ
ਚਾਚੀ, ਤਾਈ, ਮਾਮੀ ਬਣਦੀ,
ਦਾਦੀ, ਨਾਨੀ ਬਣਦੀ ਮਾਂ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਠੰਢੀ ਛਾਂ।

ਲੋਕੋ ਮੰਨ ਲਓ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣਾ,
ਦਾਜ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ,
ਸੰਸਾਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਾਲਣਹਾਰੀ
ਅੱਜ ਦੀ ਨਾਰੀ ਸਭਿਆ ਨਾਰੀ।

ਅੰਸ਼ਜੋਤ ਕੌਰ
ਅੱਠਵੀਂ ਜੈਸਮੀਨ

ਆਦਮੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਨ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੇ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੰਘਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੱਸੀ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੇ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੁੰਘਿਆ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਕੂੜਾ ਬੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਚੰਦਨ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਗੁਣ ਅਤੇ ਆਦਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਛੇਵੀਂ ਰੋਜ਼

ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਕਾਹਦੇ ਤਿਓਹਾਰ

ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੰਜਾਹ-ਪਚਵੰਜਾ ਸਾਲ ਦਾ ਭੋਲਾ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਗੋਲਗੱਪੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੋਲੀ ਆਖਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭੋਲੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲਾ

ਲਈ ਗੋਲ ਗੱਪੇ ਵੇਚ ਛੱਡਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਸੀ। ਤਿਓਹਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ਰਾਮੂ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਚਾਨਕ ਰਾਮੂ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਮੂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਕਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੋਲੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨਸੀਬ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਹ ਦਿਨ

ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਪੈਡਲ ਹੌਲੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੋਹਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣੇ ਪਏ ਅਤੇ ਥੱਕ ਹਾਰ ਸਾਈਕਲ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਤੋਰ ਲਿਆ। ਗਰੀਬ ਗੋਲ ਗੱਪਿਆਂ ਵਾਲੇ ਭੋਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਰਾਮੂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਚੀਸ ਉੱਠੀ ਅਤੇ ਰਾਮੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਹੈਂਡਲ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਭੋਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੋਲੇ ਨੂੰ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਲੱਭੂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਤਿਓਹਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਾਮੂ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਭੋਲੇ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਪਿੱਛੇ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਗੋਲਗੱਪਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਘੜੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਤਿਓਹਾਰ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਵਰਗੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਦੋ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ।

ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਤੋਰੀ ਫੁਲਕਾ ਤੋਰਨ ਟਾਈਮ-ਪਾਸ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਉੱਪਰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਗੋਲ ਗੱਪੇ ਵੇਚ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸਾਈਕਲ ਰਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੋਲੇ ਅੱਜ ਤਿਓਹਾਰ ਹੈ, ਤੂੰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਭੋਲੇ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਜੁਆਬ ਕਾਹਦੇ ਤਿਓਹਾਰ ਬਸ ਜਿਸ ਦਿਨ ਦੋ ਤਿਓਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੋਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ

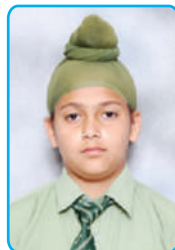
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਿੰਗਲਾ, ਛੇਵੀਂ ਰੋਜ

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਬੱਚਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛੱਤ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪਤੰਗ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਬੱਚੇ ਨੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪਤੰਗ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੋਰ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੋਰ ਤਾਂ ਪਤੰਗ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਹ ਡੋਰ ਤੋੜ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਪਤੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗੀ ਡੋਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗੀ ਪਤੰਗ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਪੁੱਤਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਡੋਰਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਝਣਾ ਸਾਨੂੰ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਹਿਕ ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਛੇਵੀਂ ਰੋਜ

ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ - 2005

ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ 58 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁੱਢਲੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਚਲਾਉ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ।

ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ (ਅਦਾਰਿਆਂ) ਕੋਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ 'ਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਮੀਮੋ, ਈ-ਮੇਲ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਸੈਂਪਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਡਾਟਾ, ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸੂਚਨਾ ਮੰਗਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਤੋਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸੂਚਨਾ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ, ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ 'ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ-2005' ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਸੰਬੰਧਤ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਜਾਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਹਾਇਕ ਲੋਕ ਸੂਚਨਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਉੱਪਰਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਸਟੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਫੀਸ 10 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਅਗਰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ 2 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਸੂਚਨਾ ਸੀ.ਡੀ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸੀ.ਡੀ. ਮੰਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਘੰਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਹਰ 15 ਮਿੰਟ ਦੇ 5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ 15 ਮਿੰਟ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸੋ ਮੈਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਗੇ। ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ-2005 ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਸੋ ਇਸ ਤਾਕਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੋ।

Mrs. Parbala Rani (Teacher)

ਮੇਰੀ ਮਾਂ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ..... ਤੇਰੀ ਮਾਂ, ਤੇਰੀ ਮਾਂ !

ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਉਹ ਲੜਦੇ ਸੀ ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਹੈ, ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਹੈ, ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੌਵੇਂਗੀ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ-ਆਖ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਘੁੱਟ-ਘੁੱਟ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੀ। ਬੜੇ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਨੇ ਜਵਾਨ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਲੜਾਈ ਫਿਰ ਮਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਇਹ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੁਗੀ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਮਾਂ ਦਾ ਸੀਨਾ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਤੋਂ.....ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਫਾਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਮੇਰੀ ਤੋਂ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਬਣ ਗਈ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਝਪੇਟ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਰਿਆ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਰਸਾਇਣ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਤਾਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਫ਼ਤ ਵਾਲਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਆਪਣਾ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਤਲਾਬਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਰਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਹੁਣ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਵਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸੁੱਕ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਦਰਿਆ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਜਿਉਂ ਤੇ ਤਿਉਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਮਾਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ

ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕੰਡਿਆ ਤੇ ਵਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਗੰਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਭੂਮੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦਾ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਗਾ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸੁਧਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਖੇਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਲ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੜਵਾ ਸੱਚ

ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ,
ਪਤਾ ਨੀ ਕਾਹਦਾ ਹੈ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦਾ।
ਪੈਸਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣਾ,
ਇਹ ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਾ।
ਮਰਨਾ ਸੱਚ ਹੈ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਝੂਠ,
ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਹਦਾ ਉਹ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਦਾ।
ਪਿਆਰ ਜਿੱਤਣਾ ਜੱਗ 'ਚ ਜਰੂਰਤ ਹੈ,
ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹਰ ਕੋਈ ਨਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ।
ਗੁੱਸਾ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ,
ਉਹ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਚੜ੍ਹਦਾ।
ਗ਼ਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ,
ਉਹ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਸਕਦਾ।
ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਦਾ ਜਿਹੜਾ,
ਉਸਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਨਾ ਕੋਈ ਉਤਾਰ ਸਕਦਾ।
ਧੋਖਾ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਜਿਹੜਾ,
ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਾ ਜਾਣ ਸਕਦਾ।
ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨੂੰ ਕਰ ਲਏ ਜਿਹੜਾ,
ਉਹ ਮੰਜ਼ਲ ਤੋਂ ਨਾ ਭਟਕ ਸਕਦਾ।
ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੇ ਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ,
ਸਮਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਉੱਤੇ।
ਗ਼ਮ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਹੰਢਾਇਆ ਹੋਵੇ,
ਐਸਾ ਇਨਸਾਨ ਨਾ ਕੋਈ ਜਹਾਨ ਉੱਤੇ।
ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਜੋ ਸਾਂਭ ਰੱਖੇ,
ਉਹ ਹੀ ਅਣਖੀ ਹੈ ਇਸ ਜਹਾਨ ਉੱਤੇ।

ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ

ਜਮਾਤ : +2 ਕਾਮਰਸ

ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ
ਦਸਵੀਂ ਰੋਜ

संपादक की कलम से

प्यारे बच्चो

जैसे आप जानते हो कि हिंदी हमारी राष्ट्रीय भाषा है। इसमें सत्यम की गंगा, शिवम की यमुना और सुंदरम की सरस्वती त्रिवेणी बहती है। हिंदी विभिन्न धर्म के अनुयायियों की वाणी है और उन्होंने अपनी भावनाएँ इसी भाषा में व्यक्त की हैं। किसी भी कला को विकसित करने के लिए किसी न किसी माध्यम की जरूरत होती है, साहित्य एक ऐसा माध्यम है जिसके द्वारा हम अपनी लिखित कला को विकसित करते हैं। हमें खुशी है कि इस वर्ष की मैगजीन में हिंदी विभाग में हम अपने बच्चों और दोस्तों से प्राप्त भिन्न-भिन्न रचनाएँ लेकर आपके सम्मुख हुए हैं। इस फूलों के गुलदस्ते में भाव सहित के भिन्न-भिन्न रूपों में अपनी भावनाएँ पेश की हैं। इसमें बच्चों की अनथक मेहनत है। अंत में मैं यही कहना चाहती हूँ कि मैं खुद एक कच्ची पेंसिल हूँ पर मेरा विचार है कि पढ़ो ज्यादा, लिखो कम जो समाज को नई दिशा की ओर अग्रसर कर सके और बिना किसी पक्षपात के आदर्श समाज बन सके।

“आज सोचा कुछ लिख ही हूँ
खाली पन्नों को अपनी कला से भर ही हूँ
अपनी मैगजीन को अलंकृत कर ही हूँ।”

सर्बजीत कौर
हिंदी विभाग सचिव

हिंदी हमारी राष्ट्रीय भाषा

‘न करो हिंदी की चिंदी
हिंदी तो है देश की बिंदी’

भारत देश कई विधाओं का मिश्रण है। उनमें कई भाषाओं का समावेश है। जीवन में भाषा का सबसे अधिक महत्व होता है। एक भाषा ही हम में तहजीब का विकास करती है। इसी कारण सभी देशों की अपनी एक मूल भाषा होती है। जिसका सम्मान करना देशवासियों का कर्तव्य है। हिंदी हमारी मातृभाषा है जिसे सम्मान देना हमारा कर्तव्य है। आज यह दुनिया में सर्वाधिक बोली जाने वाली भाषाओं में से एक है। इसे सम्मान देने के लिए प्रति वर्ष 14 सितंबर को हिंदी दिवस और राष्ट्रीय एकता दिवस मनाया जाता है। वास्तव में 14 सितंबर 1949 के दिन हिंदी को देश की मातृभाषा का गौरव प्राप्त हुआ।

सबकी सखी है मेरी हिंदी
जैसे माथे पर सजी है सुंदर बिंदी
देवनागरी है इसकी लिपि
संस्कृत है इसकी जननी
हर साहित्य की है ये ज्ञाता
सुंदर सरल है इसकी भाषा
प्रेम अपनापन सौंदर्य है इसका
दिलाना सम्मान कर्तव्य है हम सबका

मातृभाषा देश की धरोहर होती है। जिस तरह हम तिरंगे को सम्मान देते हैं। वैसे ही हमारी भाषा भी सम्माननीय है। हम खुद जब तक इस बात को स्वीकार नहीं करेंगे तब तक इसे दूसरों तक पहुँचाना मुश्किल है। हमारे प्रधानमंत्री श्री नरेन्द्र मोदी जी ने अमेरिका में जाकर मातृभाषा में भाषण दिया था। यह हमारे लिए एक गर्व की बात है। कई लोग कहते हैं कि उन्हें इंग्लिश नहीं आती इसलिए उनके पास विकल्प नहीं है। शायद सच भी होगा पर अगर आपने वो भाषण देखा है तब श्री मोदी जी के हाव-भाव को जरूर देखिएगा। आपको एहसास होगा कि उन्हें इंग्लिश नहीं आती। यह प्रश्न को उनके दिलो-दिमाग में हो ही नहीं सकता। जिस सहजता से बुलंद आवाज़ के साथ उन्होंने अपनी बात रखी थी उसमें गर्व छिपा था। विदेशी धरती पर अपनी मातृभाषा में पूरे आत्मविश्वास के साथ वही मंच की शोभा बढ़ा सकता है जो सच्चा देशभक्त है।

हिंदी दिवस को महज एक दिन ना समझें। राष्ट्रीय एकता एवं देश विकास हम सबकी जरूरत है जिसके लिए सभी को एक साथ आगे बढ़ना जरूरी है और इस दिशा में हिन्दी को वास्तविक सम्मान मिले यह अत्यंत आवश्यक है।

हिन्दुस्तानी हैं हम गर्व करो हिंदी पर
सम्मान देना, दिलाना कर्तव्य है हम पर
खत्म हुआ विदेशी शासन
अब तोड़ो बेड़ियों को
तह दिल से अपनाओ खुले आसमां को
पर न छोड़ो धरती के प्यार को
हिंदी है मातृ तुल्य हमारी
इस पर न्यौछावर करो जिंदगी सारी

❖❖❖ शिक्षा और बुद्धिमता ❖❖❖

कुछ लोग समझते हैं कि शिक्षा ही बुद्धिमता का असली मापदंड है। शिक्षा ज्ञान प्रदान करने का साधन है। ज्ञान को बुद्धिमता समझना एक भूल है। अगर हमारे दिमाग को कोई ढेर सारी सूचनाओं से भर दें, तो बुद्धिमता की संभावना निश्चित रूप से समाप्त हो जाएगी। वास्तव में हम जो हैं उस पर बाहर से एकत्र की गई सूचनाओं का असर नहीं होना चाहिए।

शिक्षा का मकसद व्यक्ति की सीमाओं व बुद्धि का विस्तार करना है। ज्ञान को भूलवश बुद्धि समझ लेना एक गंभीर गलती है। जो लोग शिक्षित नहीं हैं वह एक साथ रह सकते हैं लेकिन शिक्षित होने के बाद लोग अलग-थलग हो जाते हैं। ऐसा क्यों होता है ?

ऐसा इस लिए होता है क्योंकि शिक्षा की प्रकृति यही है। ज्ञान हमारी यादाश्त के सहारे काम करता है। अगर हमारी यादाश्त ही न रहे तो हमारा ज्ञान अपने आप बेकार हो जाएगा। मगर हमारे भीतर बुद्धिमता के दूसरे अयाम होते हैं, जिन्हें यादाश्त के सहारे की जरूरत नहीं होती। अगर हमारी शिक्षा व्यवस्था इन अयामों को सक्रिय करने पर ध्यान नहीं देती तो हम एक कार्यशक्ति तो तैयार कर सकते हैं परन्तु प्रतिभाशाली लोग पैदा नहीं कर पाएंगे।

विद्यार्थी को सिर्फ सूचना की नहीं, प्रेरणा की भी जरूरत है। इस लिए शिक्षण को बेहतर बनाने के लिए शिक्षा प्रणाली से जुड़े लोगों का इसके प्रति जागरूक होना अनिवार्य है। शिक्षकों को भी समर्थ बनाने की जरूरत है ताकि वे बच्चों को प्रेरित कर सकें और जो बातें वाकई उनके लिए मायने रखती हैं, वह उन्हें संप्रेषित कर सकें। अगर ऐसे हो जाए तो हर एक बच्चा निश्चित रूप से अपने अध्यापक की सुनेगा और इससे सारी स्कूल प्रणाली सफल व उपयोगी बन जाएगी।

शिक्षा का उद्देश्य बुद्धि को सक्रिय करना होना चाहिए ताकि प्रत्येक विद्यार्थी वही करे जो उपयुक्त हो। इंसान की पदवी इस दुनिया में इसलिए सबसे ऊँची है क्योंकि उसमें बुद्धि है, जिसका इस्तेमाल करके वह अपने जीवन को इस प्रकार बेहतर बना सकता है जिस प्रकार कोई दूसरा प्राणी नहीं बना सकता। अगर इंसान अपनी बुद्धि को इस्तेमाल सही तरीके से करे तो हर छोटी से छोटी चीज भी ब्रह्मांड बन जाएगी।

अतः हम सबको अपने आप से यही प्रश्न करना चाहिए कि कैसे हमारा हर कदम भावी पीढ़ियों पर असर डालेगा ? कैसे हमारी शिक्षा तकनीक बच्चों के बौद्धिक विकास को बेहतर बनाने में मदद कर पाएगी। क्योंकि एक बच्चे की शिक्षा सिर्फ एक शिक्षक, माता-पिता या स्कूल का काम नहीं है, बल्कि यह पूरे समाज की जिम्मेदारी है।

प्रबला रानी, अध्यापक

जंग और नहीं

जंग तो आखिर जंग है, इधर है या उधर है
ढेर हैं लाशों के, नजर पड़े जिधर है
मत मना जशन, दुश्मन की मौत पर
वो भी तो इंसान है

कर रहम उन मासूम रिश्तों पर
जुड़े दुश्मन संग जिनके अरमान है
किसी की राखी, किसी का सिंदूर
आज पहुँचा श्मशान है
देख के हालत अपनी दुनिया की
नीली छतरी वाला परेशान है।

जैसमीन कौर बराड़

सातवीं जैसमीन

चुटकले

श्यामलाल : डॉक्टर साहब...मैं चश्मा
लगाकर पढ़ सकूँगा न?

डॉक्टर : हाँ...हाँ, बिल्कुल।

श्यामलाल : फिर ठीक है, वरना अनपढ़
की जिन्दगी भी कोई जिंदगी है भला।

संता उदास बैठे पानी में पत्थर फेंक रहा था।

एक मेढ़क निकल कर बोला :

“पानी में आ तेरी उदासी उतारूँ साले, अपनी बीबी के
चक्कर में मेरी बीबी का सिर फोड़ दिया।”

टीचर : बताओ 1869 में क्या हुआ था?

बंटी : जी महात्मा गाँधी का जन्म

टीचर : शाबाश बैठ जाओ।

टीचर पप्पू से : 1872 में क्या हुआ?

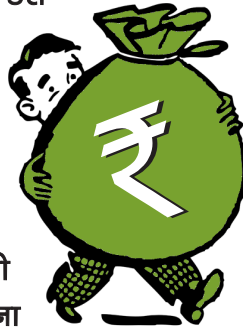
पप्पू : गाँधी जी 3 साल के हो गए थे।

नवीशा

कक्षा : तीसरी

मेहनत का फल

एक गाँव में एक लड़का रहता था। उसका नाम रामू था। वह आलसी लड़का था और कोई काम नहीं करता था। वह दिन में बड़े-बड़े सपने देखता रहता था। एक दिन उसे खुश हुआ। उसने अपने लिए बहुत सी वस्तुएँ लगा। जब उसके माता जी उसे काम करने के कमी नहीं तो काम करने की जरूरत नहीं, जब कि कोई भी वस्तु कभी न कभी तो खत्म होती ही उसने अपना सारा धन बिन सोचे समझे खत्म पर सभी ने उसे मना कर दिया और बोले 'आलसी को अब अपनी भूल का एहसास हो गया था। बिना उसे इस रहस्य का पता चल गया। अतः ऐसे मिले पड़ेगा, "चार दिन की चाँदनी और फिर अंधेरी रात।"'

एक पैसों से भरा थैला मिला। वह धन पाकर बहुत खरीदी। वह गाँव में धनी होने का रौब जमाने लिए कहते तो बोलता "अभी हमारे पास धन की धन खत्म होगा तब सोचेंगे।" जैसे कि हमें पता है है। तो धीरे-धीरे उसका सारा धन खत्म हो गया। कर दिया। वह गाँव में नौकरी पाने के लिए गया लोगों के लिए यहाँ पर कोई जगह नहीं है।' रामू मेहनत से मिला हुआ धन शीघ्र नष्ट हो जाता है, हुए धन के विषय में तो फिर यही कहना

कोमलप्रीत कौर, सातवीं जैसमीन

सुविचार

कामयाब व्यक्ति की सिर्फ 'चमक' लोगों को दिखाई देती है उसने कितने 'अंधेरे' देखे हैं, यह कोई नहीं जानता, यदि सपने सच नहीं हों तो रास्ते बदलो इरादे नहीं क्योंकि पेड़ हमेशा पत्तियाँ बदलते हैं.....जड़ें नहीं।

मैंने जिन्दगी से पूछा
सबको इतना दर्द क्यों देती हो
जिंदगी ने हंसकर जवाब दिया
मैं तो सबको खुशी ही देती हूँ
पर एक की खुशी दूसरे का दर्द बन जाती है।

कामयाब होने के लिए अकेले ही
आगे बढ़ना पड़ता है लोग तो पीछे तब आते
हैं जब हम कामयाब होने लगते हैं।

पिंकी गुप्ता
हिंदी अध्यापिका

AMAZE II

आज का भारत

देश मेरा था सोने की चिड़िया
फँक के साड़ी उतार के चूड़ियाँ
अब यहाँ डोले पश्चिमी गुड़िया
सोना ले गये बेदर्द फिरंगी
रोये चिड़िया देख पेड़ों की तंगी
इतिहास था जिसकी महान गाथा
आज वहाँ समाज बना दोरंगी
उनके ही तन के दो हिस्से
भारत-पाकिस्तान
तैयार खड़े लड़ने को परमाणु जंगी
कहीं खो गए महान नेता
देश अब झेले चालें बेढंगी
उग्रवाद घपलों से हुई हालत बदरंगी
इंतजार है उस खुशनुमा पल का
जब संतों की पावन धरती पर
खिलेगा कोई नेक फरिश्ता, बरसाने को मेघ सतरंगी।

जैसमीन कौर बराड़
सातवीं जैसमीन

प्लास्टिक का प्रयोग कितना नुकसानदायक

पॉलीथिन या पॉली (मैथलीन) सबसे अधिक प्रयोग किया जाने वाला प्लास्टिक है। इसका प्रयोग मुख्यतः पैकेजिंग, प्लास्टिक के थैलों व बोतलों के रूप में होता है।

आजकल के भौतिकवाद व भाग-दौड़ के जीवन में हर व्यक्ति बना बनाया सामान लेना पसंद करता है। यह बाजारी सामान ज्यादातर प्लास्टिक के डिब्बों या पॉलीथिन के थैलों में पैक मिलता है।

पुराने समय में लोग बाजार में सामान लेने के लिए कपड़ों के थैलों का इस्तेमाल करते थे या दुकानदार सामान अखबार के बने लिफाफों में डालकर देते थे। इन अखबार के लिफाफों का पर्यावरण पर कोई बुरा प्रभाव नहीं पड़ता था। अगर ये लिफाफे नाले में गिर जाते तो गल जाते थे, अगर खेतों में गिर जाते थे तो गल के खाद बन जाते थे।

परंतु प्लास्टिक से बनी चीजें जैसे पॉलीथिन के थैले, डिस्पोजल गिलास व प्लेटें, बोतलों आदि प्रयोग करने के बाद कूड़े में फेंक दिये जाते हैं। जिसकी वजह से हमें गली, मुहल्लों में हर जगह कूड़े के ढेरों में प्लास्टिक का कूड़ा ही नजर आता है। जिसका निपटारा करना मुश्किल ही नहीं असंभव है। सरकार द्वारा इसके इस्तेमाल पर पाबंदी के बावजूद भी इसका प्रयोग बंद नहीं हुआ है।

अगर हम इसके बुरे प्रभावों के बारे में सोचें तो पॉलीथिन का प्रयोग गलत है। सड़क आवारा पशु उन कूड़े के ढेरों में से पॉलीथिन निगल लेते हैं। यह पॉलीथिन उनके पेट में इकट्ठा या उनके गले में फँसने से उनकी मौत का कारण भी बन जाता है।

जब हम प्लास्टिक के कूड़े को इधर-उधर फेंक देते हैं तो यह नालियों में फँसकर उनके बहाव को रोकने का कारण बनता है और पानी सड़कों पर बहने लगता है।

अगर हम प्लास्टिक को जलाने का प्रयत्न करेंगे तो इससे निकलने वाली जहरीली गैसों वायु प्रदूषण पैदा करेंगी। अगर यह कहीं मिट्टी में दब जाता तो यह उसकी उपजाऊ शक्ति खत्म कर देगा।

इन समस्याओं को देखते हुए हमें चाहिए कि पॉलीथिन की बजाए हम कपड़े या जूट से बने थैलों का इस्तेमाल करें और बंद बोतलों की जगह हम धातु के गिलासों का इस्तेमाल करें और वातावरण में सुधार लाएँ। अगर हम अब भी नहीं जागे तो बढ़ रहा प्रदूषण हमारे लिए खतरा बन जाएगा।

अंत में मैं यही कहूँगा कि प्लास्टिक के थैलों को ना कहो, कपड़े, कागज व जूट के थैलों को हाँ कहो।

केशव कुमार, सातवीं जैसमीन

हिन्दी दिवस पर विशेष रिपोर्ट

हिन्दी भाषा नहीं भावों की अभिव्यक्ति है
यह भावों पर मर मिटने की भक्ति है।

इस काव्य पंक्ति को सिद्ध कर दिखाया गोबिंद इंटरनैशनल पब्लिक स्कूल के बच्चों ने जिन्होंने हिंदी दिवस को मनाया। यह हिंदी दिवस 14 सितंबर को मनाया गया। इसमें बच्चों के द्वारा कार्यक्रम पेश किया गया। जिसमें बच्चों ने भाषण, कविताएँ और हिंदी सकिट “जैसे को तैसा” पेश की। हिंदी दिवस पर हिन्दी लेख प्रतियोगिता भी करवाई गई जिसमें बच्चों ने बढ़-चढ़कर भाग लिया। हम सबको हिंदी दिवस को महज एक दिन न समझकर एक विशेष समारोह के रूप में, मनाना चाहिए। हिंदी को वास्तविक सम्मान मिले यह अत्यंत आवश्यक है।

माँ तू होती तो....

नींद बहुत आती है पढ़ते-पढ़ते...

माँ होती तो कह देता, एक प्याली चाय बना दे ।

थक गया जली रोटी खा-खा कर...

माँ होती तो कह देता पराठे बना दे ।

भीग गई आँसुओं से आँखें मेरी...

माँ होती तो कह देता आँचल दे दे ।

रोज वही कोशिश खुश रहने की...

माँ होती तो मुसकुरा देता ।

देर रात हो जाती है घर पहुँचते-पहुँचते...

माँ होती तो वक्त से घर लौट जाता ।

सुना है कई दिनों से वो भी नहीं मुसकुराई...

ये मजबूरियाँ न होती तो घर चला जाता ।

बहुत दूर निकल आया हूँ घर से अपने,

तो तेरे सपनों की परवाह न होती,

....तो बस चला आता ।।

सुखजीत कौर, सातवीं रोज

एक कविता हर माँ के नाम

घुटनों से रेंगते-रेंगते,

कब पैरों पर खड़ा हुआ ।

तेरी ममता की छाँव में,

जाने कब खड़ा हुआ ।

काला टीका दूध मलाई,

आज भी सब कुछ वैसा है ।

मैं ही मैं हूँ हर जगह,

प्यार ये तेरा कैसा है ?

सीधा-साधा, भोला-भाला,

मैं ही सबसे अच्छा हूँ ।

कितना भी हो जाऊँ बड़ा,

“माँ!” मैं आज भी तेरा बच्चा हूँ ।

“मेरी तकदीर में एक भी गम न होता,

अगर तकदीर लिखने का हक मेरी माँ का होता ।”

जैसमीन कौर बराड़
सातवीं जैसमीन

सफलता

जिंदगी में कुछ पाने की चाह रखते हैं जो,
जिंदगी में गंवाने का गुनाह समझते हैं जो,
उनके लिए आशा है सफल हो पाना,
और सफलता का मधुर गीत गाना ।

सत्य की गोद में पनाह लेते हैं जो,
बुराई के बदले अच्छाई के गवाह बनते हैं जो,
स्वर्ग में केवल उनका ही बोल-बाला है,
जिसने “सत्य निष्ठा” से अपने वचन को पाला है ।

पहाड़ों को चीर, आगे बढ़ते हैं जो,
जी-जान लगाकर पढ़ते हैं जो,
सारी दुनिया उसके आगे-पीछे घूमती है,
जब सफलता उसके कदम चूमती है ।

आँधी आने पर कमजोर अपना सिर झुका लेते हैं,
बहादुर वहीं हैं जो नहीं डरते हैं,
जिंदगी में निपुण वहीं बनते हैं,
जो किसी को लेने के बजाए उन्हें कुछ देते हैं ।

धोखा देकर आगे बढ़ जाते हैं कई,
पर छल से जीती बाजी कभी सफल नहीं होती,
वैसे ही रट्टा मारने से नौका पार नहीं होती,
कोशिश करने वालों की कभी हार नहीं होती...
कोशिश करने वालों की कभी हार नहीं होती...

अंशजोत कौर, सातवीं जैसमीन

बेटी बचाओ

ऐसा कोई काम नहीं, जो बेटियाँ न कर पाई हैं
बेटियाँ तो आसमान से तारे तोड़ के लाई हैं।

संसार का हर प्राणी जीना चाहता है और किसी प्राणी का जीवन लेने का अधिकार किसी को नहीं है। अन्य प्राणियों की बात छोड़ो आज तो बेटियों की जिंदगी कोख में ही छिनी जा रही है। माँ के गर्भ में पल रही कन्या की जब हत्या की जाती है, तब वह बचने के कितने यत्न करती होगी। यह माँ से बेहतर कोई नहीं जानता। बेटी गर्भ में ही अपनी माँ से अपनी जिंदगी की भीख माँगते हुए कहती है “माँ मुझे बचा लो, माँ मुझे बचा लो” गर्भपात के दौरान भ्रूण स्वयं के बचाव का प्रयास करता है, गर्भ में हो रही ये भागदौड़ माँ महसूस भी करती है, अजन्मा बच्चा हमारी तरह ही सामान्य इंसान है, ऐसे में भ्रूण की हत्या एक महापाप है। वह नन्हा जीव जिसकी हत्या की जा रही है। उनमें से कोई कल्पना चावला, पी.टी.ऊषा और कोई मदर टेरेसा भी हो सकती है। सोचो अगर कल्पना चावला के माता-पिता ने भी गर्भ में ही उसकी हत्या करवा दी होती तो क्या देश को ये मुकाम हासिल करने को मिलता। हिंसा का यह नया रूप हमारी संस्कृति और हमारे संस्कारों का उपहास है। नारी बिना सृष्टि संभव नहीं है।

‘माँ चाहिए, बहन चाहिए, फिर बेटी क्यों नहीं चाहिए।’

‘कर रही एक बेटी पुकार, मत करो अत्याचार।’

आज के इस दौर में जब लड़कियों ने हर क्षेत्र में अपना नाम कमाया है उसे हक है जीवन जीने का और कन्या भ्रूण हत्या को रोकने के लिए औरत को आवाज उठाने की जरूरत है। डरकर अन्याय सहने से कुछ न होगा। यह सवाल उस नन्हीं का है जो दुनिया में आने से पहले ही बेदर्दी से मार दी जाती है। उसे इंसान दिलाने के लिए हर माँ को आवाज उठानी होगी और साथ ही यह स्वीकार करना होगा कि बेटा हो या बेटी उसे जीवन जीने का अधिकार है।

‘बेटी है कुदरत का उपहार, मत करो इसका तिरस्कार’

सर्बजीत कौर, हिंदी अध्यापिका

(अच्छा छात्र बनने की पाठयोजना)

मैंने कठोर परिश्रम के पश्चात यह नुस्खा तैयार किया है। मुझे पूर्ण विश्वास है कि जो छात्र इस नुस्खे को अपनाएँगे उनमें अच्छे गुण पैदा होंगे।

सामग्री : स्मृति के पन्ने 100 ग्राम
ईमानदारी की जड़ 500 ग्राम
लगन का बुरादा 500 ग्राम
शर्म का अर्क 225 ग्राम

विधि : ऊपर लिखी हुई वस्तुओं को कुकर में डालकर, चूल्हे पर रखो। परिश्रम की अग्नि से धीरे-धीरे हिलाओ। खूब पकने पर नीचे उतारकर ठंडा करो। आत्मविश्वास के कपड़े में छानकर बुद्धि की बोतल में भर लो तथा रोज सेवन करो।

परहेज : नकल की मिर्च, अहंकार का तेल, लोभ की मिठास, धोखे की चाट से बचो।

खुराक : विद्या अर्जन की खिचड़ी और दूध रूपी परिश्रम के अतिरिक्त कुछ न लें।

नोट : इस योजना को अपनाकर सुखी रहो।

मेरे प्यारे-प्यारे पापा

मेरे प्यारे-प्यारे पापा,
मेरे दिल में रहते पापा।
मेरी छोटी सी खुशी के लिए,
सब कुछ सह जाते हैं पापा।
पूरी करते हर मेरी इच्छा,
मम्मी मेरी जब भी डाँटे,
मुझे दुलारते मेरे पापा,
मेरे प्यारे-प्यारे पापा।

प्यारे पापा सच्चे पापा
बच्चों के संग बच्चे पापा
करते हैं पूरी हर इच्छा
मेरे सबसे अच्छे पापा
मेरे प्यारे-प्यारे पापा
मेरे दिल में रहते पापा।

विकू सिंगला, सातवीं रोज

सड़क दुर्घटना

आजकल सड़क दुर्घटनाएँ बहुत हो रही हैं। जिस में न जाने कितनी जानें जा रही हैं और कुछ लोग अपाहिज भी हो जाते हैं। कई बच्चे माँ-बाप को खो देते हैं।

जैसे हम सब जानते हैं कि पिछले दिनों में अमृतसर जिले में एक स्कूल की बस नदी में गिरने के कारण मासूम बच्चों की जानें गई हैं। इस हादसे का सबसे ज्यादा दुख उनके माता-पिता को हुआ। इस हादसे का दोषी सभी सरकार, सड़कों आदि पर लगा रहे हैं। ऐसे बहुत से हादसे होते हैं

DRIVE
SAFELY

जिसका जिम्मेदार किसी न किसी को बना देते हैं। लेकिन हम सब इस के जिम्मेदार हैं। अगर हम समय पर टैक्स दे रहे हैं जिससे सरकार को आमदन होती है और सरकार को भी चाहिए कि इन सड़कों को समय पर ठीक करें ताकि हम सब ऐसे हादसों से बच सकें इस के जिम्मेदार हम सब हैं। दोष सरकार पर लगा रहे हैं अगर हम सब मिल कर काम करेंगे तो बहुत कुछ अच्छा हो सकता है। अगर हर बात समय पर प्रशासन तक पहुँचाए तो सब ठीक होगा क्योंकि यह हादसा किसी के साथ भी हो सकता है। हम सब को मिल जुल कर देश की उन्नति और देश के उज्जवल भविष्य की कामना करनी चाहिए। हमें हर नियम को लागू करने में सरकार की मदद करनी चाहिए।

कहने को तो हम सबकी अलग-अलग राय है। इस में मासूमों का क्या दोष था जिन्होंने अभी तक अच्छी तरह खिलना था और उनके माता-पिता का दुख हम चाह कर भी दूर नहीं कर सकते।

नया आगाज

आज समय की माँग पर
आगाज नया एक होगा
निरंतर योग्यता के निर्णय से
परिणाम आंकलन होगा ।

परिवर्तन नियम जीवन का
नियम अब नया बनेगा
अब परिणामों के भय से
नहीं बालक कोई डरेगा

निरंतर योग्यता के निर्णय से
परिणाम आंकलन होगा ।

बदले शिक्षा का स्वरूप
नई खिले आशा की धूप
अब किसी कोमल के मन पर
कोई बोझ न होगा

निरंतर योग्यता के निर्णय से
परिणाम आंकलन होगा ।

नई राह पर चलकर मंजिल को हमें पाना है
इस नए प्रयास को हमने सफल बनाना है ।
बेहतर शिक्षा के बदले देश, ऐसे इसे अपनाए
शिक्षक, शिक्षा और शिक्षित
बस आगे न बढ़ते जाएँ

निरंतर योग्यता के निर्णय से
परिणाम आंकलन होगा ।

भावना सिंगला, छठी रोज

कविता

मेरी धरती

है ये धरती कितनी सुंदर
कितनी प्यारी-प्यारी,
मन मोह लेती है इसकी सुंदरता
बना देती है इसे सबसे न्यारी ।

कितने सुंदर फूल, कितनी सुंदर तितलियाँ
न कहीं और मिल पाएँगे,
चाहो इन्हें खत्म करना
तो भी नहीं इसका वजूद मिटा पायोगे ।

कितनी नदियाँ, कितने झरने
बहुत जगहों पर मिल जाएँगे,
नीला और साफ पानी
हर काम में आएँगे ।

इतने पेड़-पौधे
छाया हमें देते हैं,
फिर क्यों इन्हें काटकर
हम अपनी जीवन रेखा कम कर लेते हैं ?

मान करो इस धरती पर
जीवन पाने का,
कहीं और नहीं मिलेगा इतना सुख
जितना मिला है इस पर जीवन बिताने को ।

रशनूर कौर, सातवीं जैसमीन

